

IV

(Akty prijaté pred 1. decembrom 2009 podľa Zmluvy o ES, Zmluvy o EÚ a Zmluvy o Euratome)

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRADU EZVO

č. 500/08/COL

zo 16. júla 2008,

ktorým sa šesťdesiaty piatykrát menia a dopĺňajú procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci zavedením novej kapitoly o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia

DOZORNÝ ÚRAD EZVO ⁽¹⁾,

SO ZRETELOM NA Dohodu o Európskom hospodárskom priestore ⁽²⁾, a najmä na jej články 61 až 63 a jej protokol 26,

SO ZRETELOM NA Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora ⁽³⁾, a najmä na jej článok 24 a článok 5 ods. 2 písm. b),

KEĎŽE podľa článku 24 Dohody o dozore a súde dozorný úrad uvedie do platnosti ustanovenia Dohody o EHP týkajúce sa štátnej pomoci,

KEĎŽE podľa článku 5 ods. 2 písm. b) Dohody o dozore a súde dozorný úrad vydáva oznámenia alebo usmernenia o otázkach, ktorými sa zaoberá Dohoda o EHP, pokiaľ to táto dohoda alebo Dohoda o dozore a súde výslovne ustanovuje alebo pokiaľ to dozorný úrad považuje za nevyhnutné,

KEĎŽE podľa článku 1 časti 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde ⁽⁴⁾ dozorný úrad priebežne skúma všetky systémy pomoci poskytovanej v štátoch EZVO a navrhuje príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo uplatňovanie Dohody o EHP,

PRIPOMÍNAJÚC procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci prijaté 19. januára 1994 dozorným úradom ⁽⁵⁾,

KEĎŽE Komisia Európskych spoločenstiev (ďalej len „Komisia“) prijala 23. januára 2008 oznámenie o usmerneniach Európskeho spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia ⁽⁶⁾,

KEĎŽE toto oznámenie má význam aj pre Európsky hospodársky priestor,

KEĎŽE sa v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru má zabezpečiť jednotné uplatňovanie pravidiel EHP o štátnej pomoci,

KEĎŽE podľa bodu II v oddiele VŠEOBECNÉ na konci prílohy XV k Dohode o EHP má dozorný úrad po konzultácii s Komisiou prijať akty, ktoré zodpovedajú aktom prijatým Európskou komisiou,

PO KONZULTÁCIÍ S Európskou komisiou,

PRIPOMÍNAJÚC, že dozorný úrad vyzval listom z 30. júna 2008 štáty EZVO, aby predložili pripomienky k tejto veci,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

⁽¹⁾ Ďalej len „dozorný úrad“.

⁽²⁾ Ďalej len „Dohoda o EHP“.

⁽³⁾ Ďalej len „Dohoda o dozore a súde“.

⁽⁴⁾ Ďalej len „protokol 3“.

⁽⁵⁾ Usmernenia o uplatňovaní a výklade článkov 61 a 62 Dohody o EHP a článku 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde, ktoré prijal a vydal dozorný úrad 19. januára 1994 v Ú. v. ES L 231, 3.9.1994, s. 1, a v dodatku EHP č. 32, 3.9.1994, s. 1. Usmernenia boli naposledy zmenené a doplnené 19. decembra 2007 (ďalej len „usmernenia o štátnej pomoci“). Aktualizované znenie usmernení o štátnej pomoci sa nachádza na internetovej stránke dozorného úradu: <http://www.eftasurv.int/fieldswork/fieldstateaid/guidelines/>

Článok 1

Usmernenia o štátnej pomoci sa menia a dopĺňajú zavedením novej kapitoly o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia. Nová kapitola je obsiahnutá v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

⁽⁶⁾ Uverejnené v Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.

Článok 2

Súčasná kapitola o pomoci na ochranu životného prostredia sa vypúšťa.

Článok 3

Iba anglické znenie je autentické.

V Bruseli 16. júla 2008

Za Dozorný úrad EZVO

Per SANDERUD
predseda

Kristján A. STEFÁNSSON
člen kolégia

PRÍLOHA

Nasledujúca kapitola sa dopĺňa do usmernení o štátnej pomoci:

„ŠTÁTNA POMOC NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (1)“**1. Úvod**

1. V roku 1994 Dozorný úrad EZVO (dozorný úrad) prijal usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia. V roku 2001 dozorný úrad prijal nové usmernenia (Ú. v. ES L 21, 24.1.2002, s. 32, dodatok EHP č. 6), ktorých platnosť bola pôvodne do konca roku 2007, avšak bola predĺžená do prijatia nových usmernení.

2. Ciele environmentálnej politiky by sa mali zohľadňovať pri posudzovaní súladu štátnej pomoci v oblasti životného prostredia, najmä z hľadiska podpory udržateľného rozvoja, ako sa v tejto súvislosti uvádza v článkoch 73 – 75 a v deviatom odôvodnení preambuly k Dohode o EHP. Politika hospodárskej súťaže a environmentálna politika si navzájom neprotirečia, ale je potrebné, aby požiadavky ochrany životného prostredia boli súčasťou definície a uplatňovania politiky hospodárskej súťaže, najmä pokiaľ ide o podporu udržateľného rozvoja.

1.1. Politika štátnej pomoci a energetická politika pre Európu

3. Európska komisia prijala nové usmernenia Európskeho spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia. Usmernenia Spoločenstva predstavujú nástroj, ktorým sa vykonávajú: i) závery jarného zasadnutia Európskej rady v roku 2007, ktoré vyzývali na uskutočňovanie krokov na rozvoj udržateľnej integrovanej energetickej politiky pre Európu, a ii) akčný plán pre energetiku, ktorý je časťou energetickej politiky pre Európu.

Európska rada okrem iného uviedla: ‚Vzhľadom na to, že výroba a spotreba energie sú hlavnými zdrojmi emisií skleníkových plynov, je na realizáciu tohto cieľa potrebný integrovaný prístup k politike v oblasti klímy a energetiky. Pri tejto integrácii by sa mali obe zložky navzájom podporovať. So zreteľom na uvedené a pri plnom rešpektovaní štruktúry energetických zdrojov, ktorú si členské štáty zvolili, ako aj ich nezávislosti pri základných zdrojoch energie bude energetická politika pre Európu (EPE) v duchu solidarity medzi členskými štátmi plniť tieto tri ciele:

- zvýšenie bezpečnosti dodávok,
- zabezpečenie konkurencieschopnosti európskych ekonomík a dostupnosti cenovo prístupnej energie,
- podporu trvalej environmentálnej udržateľnosti a boj proti zmene klímy.‘

Európska rada tiež podporila komplexný akčný plán pre energetiku na obdobie rokov 2007 – 2009 a vyzvala Komisiu, aby predložila okrem iného návrh na preskúmanie usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia.

4. Štáty EZVO zaviedli mnohé opatrenia na zlepšenie ochrany životného prostredia. Zapájajú sa do európskeho systému obchodovania s emisiami spravovaného Spoločenstvom a okrem iného prijali pevné nezávislé záväzky na dosiahnutie určitého zníženia emisií skleníkových plynov v súlade s Kjótskym protokolom, ktoré sa má dosiahnuť do roku 2012. Navyše v rámci Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy prebiehajú rokovania, ktorých cieľom je stanoviť ďalšie ciele podľa Kjótskeho protokolu.

1.2. Politika štátnej pomoci a ochrana životného prostredia

5. Opatrenia štátnej pomoci môžu niekedy predstavovať účinný nástroj na dosiahnutie cieľov spoločného záujmu, čím dochádza k náprave zlyhania trhu a zlepšovaniu fungovania trhov a konkurencieschopnosti. V Akčnom pláne štátnej pomoci – Menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009 (2) sa vysvetľuje, že štátna pomoc môže prispievať k cieľu ochrany životného prostredia, čo môže poskytovať príležitosti pre inováciu, vytvárať nové trhy a prostredníctvom účinného využívania zdrojov a nových investičných príležitostí zvyšovať konkurencieschopnosť. Keďže usmernenia Spoločenstva na ochranu životného prostredia vychádzajú z Akčného plánu štátnej pomoci, zohľadní tieto skutočnosti aj dozorný úrad pri posudzovaní zlučiteľnosti štátnej pomoci s uplatňovaním Dohody o EHP.

(1) Tieto usmernenia zodpovedajú usmerneniam Európskeho spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, ktoré boli prijaté 23. januára 2008 (Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1).

(2) KOM(2005) 107 v konečnom znení.

Politickým základom súčasných usmernení je aj rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1600/2002/ES z 22. júla 2002, ktorým sa ustanovuje šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva ⁽³⁾ (ďalej len „šiesty environmentálny akčný program“), začlenené do Dohody o EHP na základe článku 3 bodu 7 písm. d) protokolu 31, ktoré ustanovuje prioritné oblasti pre opatrenia na ochranu životného prostredia ⁽⁴⁾.

6. Hlavným cieľom kontroly štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia je zabezpečiť, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k zvýšeniu ochrany životného prostredia v porovnaní so stavom bez štátnej pomoci, aby pozitívne účinky pomoci prevažovali nad jej negatívnymi účinkami súvisiacimi s narušením hospodárskej súťaže a aby sa zohľadňovala zásada „znečisťovateľ platí“, ktorá vyplýva z článku 73 Dohody o EHP.
7. Hospodárske činnosti môžu poškodzovať životné prostredie v neposlednom rade znečisťovaním. Ak nedochádza k štátnym zásahom, v niektorých prípadoch sa môžu podniky vyhnúť tomu, aby niesli všetky náklady na poškodenie životného prostredia vyplývajúce z ich činnosti. V dôsledku toho trh nie je schopný efektívnym spôsobom rozdeliť zdroje, pretože (negatívne) vonkajšie účinky výroby nezohľadňuje výrobca, ale znáša ich spoločnosť ako celok.
8. Podľa zásady „znečisťovateľ platí“ možno tieto negatívne externality riešiť tak, že sa zabezpečí, aby znečisťovateľ platil za ním spôsobené znečistenie, čím dôjde k úplnej internalizácii nákladov na životné prostredie znečisťovateľom. Tým by sa malo zabezpečiť, aby vlastné náklady (vynaložené podnikom) odrážali skutočné náklady na hospodársku činnosť pre spoločnosť. Úplná implementácia zásady „znečisťovateľ platí“ by takto viedla k náprave zlyhania trhu. Zásadu „znečisťovateľ platí“ možno implementovať buď stanovením záväzných noriem v oblasti životného prostredia, alebo trhovými nástrojmi ⁽⁵⁾. Niektoré z trhových nástrojov môžu zahŕňať poskytnutie štátnej pomoci všetkým alebo len niektorým podnikom, ktoré týmto nástrojom podliehajú.
9. Napriek tomu, že v súčasnosti existujú hranice pri uplatňovaní zásady „znečisťovateľ platí“, tento nedostatok právnej úpravy by nemal brániť štátom EZVO v tom, aby kládli požiadavky na ochranu životného prostredia, ktoré sú prísnejšie ako požiadavky Spoločenstva ⁽⁶⁾, a v tom, aby v čo najväčšej miere znižovali negatívne externality.
10. S cieľom zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia majú štáty EZVO možnosť využívať štátnu pomoc na vytváranie stimulov na individuálnej úrovni (na úrovni podniku), aby sa tak dosiahla vyššia úroveň ochrany životného prostredia, než sa požaduje normami Spoločenstva, alebo aby sa zvýšila úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že príslušné normy Spoločenstva neexistujú. Štáty tiež môžu zaviesť vnútroštátne normy alebo environmentálne dane na vyššej úrovni, než akú vyžadujú právne predpisy Spoločenstva, alebo v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú, môžu využiť environmentálne dane s cieľom jednostranne implementovať zásadu „znečisťovateľ platí“.

Podľa usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia môže byť pomoc poskytnutá podnikom, ktoré uplatňujú normy prísnejšie ako normy Spoločenstva, vyhlásená za určitých podmienok za zlučiteľnú so spoločným trhom. Podobne sa môže pomoc vo forme zníženia alebo oslobodenia od harmonizovaných daní Spoločenstva za určitých podmienok považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom. Niektoré právne predpisy, ktorými sa zavádzajú takéto normy Spoločenstva, nemusia byť začlenené do Dohody o EHP. Právne predpisy Spoločenstva o harmonizácii daní navyše nespádajú do pôsobnosti Dohody o EHP. Bez ohľadu na to bude dozorný úrad s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie ustanovení o štátnej pomoci a rovnaké podmienky hospodárskej súťaže na celom území Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) pri posudzovaní zlučiteľnosti štátnej pomoci v oblasti životného prostredia s uplatňovaním Dohody o EHP uplatňovať vo všeobecnosti rovnaké referenčné kritériá, ako sú uvedené v usmerneniach Spoločenstva, pričom bude zohľadňovať osobitnú právnu situáciu štátov EZVO. Z tohto vyplýva, že súčasné usmernenia odkazujú na príslušné normy Spoločenstva a opatrenia Spoločenstva týkajúce sa harmonizácie daní, ak sa také opatrenia prijali. Dozorný úrad zdôrazňuje, že tieto odkazy na právne predpisy Spoločenstva neznamenajú, že štáty EZVO sú povinné dodržiavať právne predpisy Spoločenstva, pokiaľ tieto predpisy neboli implementované v rámci Dohody o EHP ⁽⁷⁾. Tieto odkazy iba slúžia ako základ posudzovania zlučiteľnosti opatrení štátnej pomoci s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 dohody.

11. Dozorný úrad sa domnieva, že usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia je potrebné zrevidovať, aby spĺňali podobné ciele ako ciele stanovené v Akčnom pláne štátnej pomoci, najmä aby zabezpečili cielenejšiu pomoc, lepšiu hospodársku analýzu a účinnejšie postupy. Dozorný úrad ďalej považuje za potrebné zohľadniť vývoj environmentálnej politiky a environmentálnych technológií a upraviť pravidlá na základe skúseností.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Prioritné oblasti sú: zmena klímy, príroda a biodiverzita, životné prostredie a zdravie, ďalej prírodné zdroje a odpad. Zdravie nie je predmetom týchto usmernení.

⁽⁵⁾ V súvislosti s týmto pozri Zelenú knihu o trhovorientovaných nástrojoch na účely environmentálnej politiky a súvisiacich politik, 28. marca 2007, KOM(2007) 140 v konečnom znení.

⁽⁶⁾ Ak sú takéto požiadavky alebo normy začlenené do Dohody o EHP, stávajú sa normami EHP.

⁽⁷⁾ Napríklad smernicu Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51) neimplementovali štáty EZVO.

12. Dozorný úrad bude uplatňovať tieto usmernenia pri posudzovaní environmentálnej pomoci, čím zvýši právnu istotu a transparentnosť svojho rozhodovania. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia bude predovšetkým oprávnená na základe článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP. Tieto usmernenia nahrádzajú usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, ktoré nadobudli účinnosť v roku 2001 ⁽⁸⁾.
13. Usmernenia stanovujú pravidlá pre dva druhy posúdenia: štandardné posúdenie opatrení týkajúcich sa pomoci, ktorá neprekračuje určitú prahovú hodnotu, alebo pomoci poskytnutej zariadeniam, ktorých výrobná kapacita neprekračuje určitú prahovú hodnotu (kapitola 3), a podrobné posúdenie opatrení týkajúcich sa pomoci, ktorá presahuje tento prah, alebo pomoci poskytnutej zariadeniam, ktorých výrobná kapacita presahuje túto prahovú hodnotu, ako aj opatrení týkajúcich sa štátnej pomoci poskytnutej novým prevádzkam na výrobu obnoviteľnej energie, pri ktorých výška pomoci vychádza z výpočtu ušetrovaných vonkajších nákladov (kapitola 5).
14. Tieto usmernenia budú platiť pre všetky opatrenia notifikované dozornému úradu [či už preto, lebo opatrenie nespadá do pôsobnosti nariadenia o skupinových výnimkách („BER“), alebo BER ukladá povinnosť notifikovať pomoc individuálne, alebo preto, že daný štát EZVO sa rozhodne notifikovať pomoc, ktorá môže byť v zásade výnimkou podľa BER], ako aj pri posudzovaní všetkých druhov nenotifikovanej pomoci po prijatí týchto usmernení.
13. *Test vyváženia a jeho uplatňovanie na pomoc na ochranu životného prostredia*
- 13.1. *Menšia a lepšie zacielená pomoc, test vyváženia na posúdenie pomoci*
15. V Akčnom pláne štátnej pomoci uvedenom v predchádzajúcom texte Komisia oznámila, že bude „tam, kde je to potrebné, posilňovať svoj ekonomický prístup k analýze štátnej pomoci“.
16. Pri posudzovaní, či sa opatrenie pomoci môže považovať za zlučiteľné s uplatňovaním Dohody o EHP, vyvažuje dozorný úrad pozitívny účinok pomoci na dosiahnutie cieľa v spoločnom záujme oproti jej potenciálne negatívnym vedľajším účinkom, ako napríklad narušenie obchodu a hospodárskej súťaže. Akčný plán štátnej pomoci, ktorý vychádza zo súčasnej praxe, tento proces vyvažovania sformalizoval prostredníctvom takzvaného testu vyváženia ⁽⁹⁾. Tento test funguje v troch krokoch: prvé dva kroky sa zameriavajú na pozitívne účinky štátnej pomoci a tretí sa zaoberá negatívnymi účinkami a výsledným vyvážením pozitívneho a negatívneho vplyvu. Test vyváženia je štruktúrovaný takto:
1. Je opatrenie pomoci zamerané na jasne vymedzený cieľ spoločného záujmu (napríklad: na rast, zamestnanosť, súdržnosť, životné prostredie, energetickú bezpečnosť)? Pokiaľ ide o tieto usmernenia, relevantným cieľom spoločného záujmu je ochrana životného prostredia.
  2. Je pomoc navrhnutá tak, aby dosiahla splnenie cieľa spoločného záujmu, to znamená: rieši navrhovaná pomoc zlyhanie trhu alebo iný cieľ?
    - a) Je štátna pomoc vhodným politickým nástrojom?
    - b) Má pomoc stimulujúci účinok, čiže zmení správanie podnikov?
    - c) Je opatrenie pomoci primerané, čiže mohla by sa rovnaká zmena v správaní dosiahnuť aj pri menšej pomoci?
  3. Sú narušenia hospodárskej súťaže a vplyv na obchod také malé, že celkovo prevažujú pozitívne účinky?
17. Tento test vyváženia sa použije pri navrhovaní pravidiel štátnej pomoci, ako aj pri posudzovaní vecí.
- 13.2. *Cieľ spoločného záujmu, ktorý upravujú tieto usmernenia*
18. V deviatom odôvodnení preambuly k Dohode o EHP sa uvádza odhodlanie štátov EZVO zachovávať, ochraňovať a zdokonaľovať životné prostredie a to, že trvalo udržateľný rozvoj je jedným z ich cieľov. Presadzovanie ochrany životného prostredia je teda dôležitým cieľom spoločného záujmu. V článku 73 ods. 2 Dohody o EHP sa navyše spomína potreba začlenenia ochrany životného prostredia do iných politík štátov EZVO a uvádza sa, že environmentálna politika bude vychádzať zo zásady prevencie, nápravy škôd pri zdroji ⁽¹⁰⁾ a že „znečisťovateľ platí“.
19. Tieto usmernenia stanovujú podmienky schvaľovania poskytovania štátnej pomoci na riešenie tých zlyhaní trhu, ktoré spôsobujú to, že úroveň ochrany životného prostredia nie je optimálna.

⁽⁸⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

⁽⁹⁾ Porovnaj Akčný plán štátnej pomoci ods. 11 a 20, podrobnejšie rozpracované v oznámení o inovácii [KOM(2005) 436 v konečnom znení z 21. septembra 2005].

⁽¹⁰⁾ Sem môžu patriť také činnosti, ako je vypúšťanie chemického znečistenia do prostredia, alebo napr. fyzická zmena vodného prostredia, čo vedie k narušeniu ekosystémov, alebo činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na stav vodných zdrojov.

20. Najbežnejšie zlyhanie trhu v oblasti ochrany životného prostredia je spojené s negatívnymi externalitami. Podniky, ktoré konajú vo vlastnom záujme, nie sú pri rozhodovaní o konkrétnej výrobnej technológii alebo o rozsahu výroby stimulované, aby zohľadňovali negatívne externality vyplývajúce z výroby. Výrobné náklady znášané podnikmi sú, inými slovami, nižšie ako tie, ktoré znáša spoločnosť. Podniky tak nie sú stimulované, aby znižovali mieru svojho znečisťovania alebo prijímali individuálne opatrenia na ochranu životného prostredia.
21. Vlády, ktoré musia riešiť tieto zlyhania trhu majú tendenciu využívať právne predpisy na to, aby zabezpečili prijatie zodpovednosti za negatívne externality vyplývajúce z výroby. Podniky spôsobujúce znečistenie musia v dôsledku zavádzania noriem, daní, hospodárskych nástrojov a inej právnej úpravy platiť spoločnosti škody spôsobené znečistením v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Internalizácia týchto negatívnych externalít následne zvyšuje vlastné náklady podnikov, a tým negatívne ovplyvňuje ich príjmy. Keďže miera tvorby znečistenia je medzi odvetviami a podnikmi nerovnomerná, náklady na prijímanie právnej úpravy priaznivej pre životné prostredie sú rozdielne, a to nielen medzi jednotlivými podnikmi, ale aj medzi štátmi z EHP. Štáty z EHP môžu okrem toho rôzne vnímať potrebu stanovovať vysoké ciele v oblasti životného prostredia.
22. Vzhľadom na chýbajúce normy Spoločenstva a trhové nástroje, ktoré by plne odrážali zásadu „znečisťovateľ platí“ (zlyhanie právnych predpisov), štáty EZVO sa môžu jednostranne rozhodnúť pre uplatňovanie vyššej úrovne ochrany životného prostredia. Pre podniky pôsobiace na ich území sa však tým môžu vytvoriť dodatočné náklady. Štáty EZVO preto môžu okrem právnej úpravy využiť štátnu pomoc ako pozitívny stimul na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia. Môžu tak uskutočniť dvoma spôsobmi:
- formou pozitívnych individuálnych stimulov na zníženie znečistenia a iných negatívnych vplyvov na životné prostredie: Po prvé štáty EZVO môžu na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany, ako je upravená v normách Spoločenstva ⁽¹⁾, vytvoriť pozitívne stimuly na individuálnej úrovni (na úrovni podniku). Prijemca pomoci zníži v tomto prípade znečistenie preto, že dostáva pomoc na to, aby zmenil svoje správanie, a nie preto, že musí platiť náklady tohto znečistenia. Cieľom štátnej pomoci je v tomto prípade riešiť priamo zlyhanie trhu spojené s negatívnymi účinkami znečistenia,
  - formou pozitívnych stimulov na zavedenie vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti životného prostredia, ktoré sú prísnejšie ako normy Spoločenstva: Po druhé štáty EZVO môžu prijať vnútroštátne právne predpisy, ktoré sú prísnejšie ako normy Spoločenstva. To však môže viesť v prípade niektorých podnikov k dodatočným nákladom, a tým ovplyvniť ich konkurenčné podmienky. Tieto náklady navyše nemusia predstavovať rovnaké zaťaženie pre všetky podniky, lebo každý z nich má inú veľkosť, postavenie na trhu, technológiu a iné špecifiká. V tomto prípade môže byť štátna pomoc nevyhnutná na zmiernenie zaťaženia najviac postihnutých podnikov, čo umožní štátom EZVO prijať vnútroštátne právne predpisy v oblasti životného prostredia, ktoré sú prísnejšie než normy Spoločenstva.
- 1.3.3. Vhodný nástroj
23. Pri zabezpečovaní adekvátnejšej ochrany životného prostredia zohrávajú dôležitú úlohu zásahy vlády. Medzi najdôležitejšie nástroje na dosiahnutie cieľov v oblasti ochrany životného prostredia patrí právna úprava a trhovo orientované nástroje. Dôležitú úlohu môžu hrať aj nástroje založené na princípe dobrovoľnosti, ako napríklad dobrovoľné ekologické nálepky a šírenie technológií šetrných k životnému prostrediu. Aj keď nájdenie optimálnej kombinácie politických nástrojov môže byť zložité, existencia zlyhaní trhu alebo politických cieľov automaticky neodôvodňuje použitie štátnej pomoci.
24. Podľa zásady „znečisťovateľ platí“ by všetky náklady na znečistenie vrátane nepriamych nákladov, ktoré znáša spoločnosť, mal platiť znečisťovateľ. Z tohto dôvodu môžu byť právne predpisy v oblasti životného prostredia vhodným nástrojom na zvýšenie zaťaženia znečisťovateľa. Rešpektovanie zásady „znečisťovateľ platí“ teoreticky zabezpečuje nápravu zlyhania trhu spojeného s negatívnymi externalitami. Preto ak by sa zásada „znečisťovateľ platí“ plne uplatňovala, na zabezpečenie trhovo účinného výsledku by nebol potrebný žiadny ďalší zásah vlády. Hlavným pravidlom zostáva zásada „znečisťovateľ platí“ a štátna pomoc je v skutočnosti druhou najlepšou možnosťou. Použitie štátnej pomoci v kontexte zásady „znečisťovateľ platí“ by oslobodilo znečisťovateľa od povinnosti platiť náklady na znečistenie, ktoré spôsobil. Preto v takýchto prípadoch nemusí byť štátna pomoc vhodným nástrojom.
25. Hlavne v dôsledku nedostatočnej implementácie zásady „znečisťovateľ platí“ sa však súčasná úroveň ochrany životného prostredia často považuje za neuspokojivú z týchto dôvodov:
- a) po prvé náklady spôsobené znečistením nie je jednoduché presne vyčíslit. Je technicky zložité vypočítať mimoriadne náklady pre spoločnosť pre všetky druhy výroby a zohľadňovať skutočnosť, že rôzni výrobcovia majú rôzne úrovne znečistenia, môže byť, v prípade že sú súvisiace administratívne náklady príliš vysoké,

⁽¹⁾ Ako už bolo uvedené, ak sú takéto normy začlenené do Dohody o EHP, stávajú sa normami EHP.

niekedy neúčinné. Úlohu tu zohráva aj rôzna citlivosť na zmeny spotrebiteľských cien (cenová elasticita). Okrem toho sa vyčíslovanie nákladov spôsobených znečistením môže medzi jednotlivcami a spoločnosťami odlišovať v závislosti od spoločenských preferencií týkajúcich sa napríklad vplyvu súčasných politik na budúce generácie. Okrem toho niektoré náklady, ako napríklad kratšia priemerná dĺžka života alebo poškodenie životného prostredia, je ťažké jednoznačne vyjadriť v peniazoch. Preto bude pri výpočte nákladov na znečistenie vždy existovať istá miery neistoty;

b) po druhé príliš prudké zvýšenie ceny určitej skupiny (priemyselných) výrobkov s cieľom internalizovať náklady spôsobené znečistením môže pôsobiť ako vonkajší šok a vytvárať poruchy hospodárstva. Vlády by preto mohli považovať za vhodnejšie postupovať opatrne pri začleňovaní celej ceny znečistenia do určitých výrobných procesov.

26. V súvislosti s neuspokojivou úrovňou ochrany životného prostredia môže štátna pomoc, aj keď nerieši všetky uvedené problémy, poskytnúť podnikom pozitívne stimuly na realizáciu činností alebo investícií, ktoré nie sú povinné a na ktoré by sa inak podniky orientované na zisk nepodujali. Okrem toho môže byť štátna pomoc vhodným nástrojom, ktorý umožní štátom EZVO prijať vnútroštátne právne predpisy v oblasti ochrany životného prostredia, ktoré sú prísnejšie ako normy Spoločenstva, tým, že zmierni zaťaženie podnikov, na ktoré majú tieto právne predpisy najväčší vplyv, a tým sa umožní prijatie daných právnych predpisov.

1.3.4. Stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci

27. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia musí viesť k zmene správania príjemcu pomoci tak, aby bola úroveň ochrany životného prostredia vyššia než bez pomoci. Investície, ktoré zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia, však môžu zároveň znamenať vyššie príjmy⁽¹²⁾ a/alebo nižšie náklady⁽¹³⁾, a tak byť ekonomicky atraktívne samy osebe. Preto je potrebné overiť, či by sa daná investícia neuskutočnila aj bez štátnej pomoci.

28. Cieľom je ubezpečiť sa, že podniky by sa bez poskytnutia pomoci do rovnakej činnosti kvôli jej výhodám nezapájali. Stimulačný účinok sa určuje analýzou protichodných situácií, ktorá porovnáva mieru plánovanej činnosti s poskytnutou pomocou a bez pomoci. Správne stanovenie scenára protichodných situácií je kľúčom na určenie, či štátna pomoc má, alebo nemá stimulačný účinok. Toto je zásadne dôležité aj pre výpočet mimoriadnych investičných alebo výrobných nákladov vynaložených na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia.

29. Potreba investície môže vyplývať aj zo záväzných noriem Spoločenstva. Keďže podnik by musel splniť tieto normy v každom prípade, štátnu pomoc na splnenie záväzných noriem Spoločenstva, ktoré už nadobudli účinnosť, nemožno odôvodniť.

1.3.5. Proporcionalita pomoci

30. Pomoc sa považuje za proporcionálnu len vtedy, ak by sa rovnaký výsledok nemohol dosiahnuť s menšou pomocou. Proporcionalita môže ďalej závisieť aj od stupňa selektívnosti opatrenia.

31. Výška pomoci musí byť predovšetkým obmedzená na minimum potrebné na dosiahnutie zamýšľanej úrovne ochrany životného prostredia. Oprávnené náklady na investičnú pomoc preto vychádzajú z pojmu mimoriadnych (čistých) nákladov potrebných na splnenie cieľov v oblasti ochrany životného prostredia. Podľa tohto konceptu je na určenie výšky pomoci, ktorá sa môže poskytnúť, v zásade potrebné od dodatočných investičných nákladov odpočítať všetky ekonomické výhody, ktoré podniku vznikli.

32. Všetky ekonomické výhody, ktoré podnik získa z dodatočnej investície, je však ťažké zohľadniť v plnej miere. Napríklad podľa metodiky výpočtu oprávnených nákladov uvedenej v bodoch 80 až 84 sa prevádzkové výhody po uplynutí určitého začiatočného obdobia po vykonaní investície nezohľadňujú. Podobne sa v tejto súvislosti nezohľadňujú určité druhy výhod, ktoré nie sú vždy ľahko merateľné, ako napr. „zelený imidž“ posilnený investíciami v oblasti ochrany životného prostredia. V dôsledku toho je dozorný úrad presvedčený, že na to, aby bola pomoc proporcionálna, musí byť výška pomoci zvyčajne nižšia ako oprávnené investičné náklady (pozri prílohu). Výška pomoci môže dosiahnuť 100 % oprávnených investičných nákladov iba v tých prípadoch, v ktorých sa investičná pomoc poskytne na základe výlučne konkurenčného postupu predkladania ponúk vychádzajúceho z jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií a ktorý účinne zabezpečí, že výška pomoci bude iba taká, aby pokryla minimálne požiadavky nevyhnutné na dosiahnutie prínosu v oblasti ochrany životného prostredia. Za týchto okolností možno predpokladať, že jednotlivé ponuky odzrkadľujú všetky možné výhody, ktoré môžu plynúť z dodatočných investícií.

⁽¹²⁾ Výsledkom výroby šetrnejšej k životnému prostrediu môžu byť napr. lepšie možnosti recyklácie odpadových materiálov, a tým vytváranie dodatočných príjmov. Tiež možno zvýšiť ceny alebo predaj výrobkov, ktoré sa vnímajú ako šetrnejšie k životnému prostrediu, a tým zaujímavejšie pre spotrebiteľa.

⁽¹³⁾ Výroba šetrnejšia k životnému prostrediu môže značne znížiť spotrebu energie a vstupných materiálov.

33. Okrem toho v prípade niektorých opatrení nemožno vypočítať výšku pomoci na základe mimoriadnych nákladov; je to prípad pomoci formou oslobodenia od environmentálnej dane alebo jej zníženia a pomoci formou systémov obchodovania s povoleniami. V týchto prípadoch sa proporcionality musí zabezpečiť prostredníctvom podmienok a kritérií na poskytovanie oslobodení a znížení daní, ktoré zabezpečia, že príjemca nedostáva neprimerané výhody a že selektivnosť opatrenia je obmedzená na prísne minimum.
34. Náklady na zabezpečenie ochrany životného prostredia sú pri porovnaní objemu ich činnosti často pomerne vyššie pre malé a stredné podniky. Schopnosť malých a stredných podnikov znášať tieto náklady je často obmedzená nedostatkami kapitálového trhu. Z tohto dôvodu a s cieľom znížiť riziko závažných narušení hospodárskej súťaže môže byť, ak je príjmom malý alebo stredný podnik, pre takéto podniky pri niektorých druhoch pomoci odôvodnený bonus.
35. Štáty EZVO sa navyše vyzývajú, aby pri dosahovaní prínosov pre životné prostredie zabezpečili efektívnosť nákladov napríklad tým, že zvolia opatrenia, pri ktorých dôjde k značným úsporám vonkajších nákladov v porovnaní s výškou pomoci. Keďže však neexistuje žiadne priame spojenie medzi ušetrenými vonkajšími nákladmi a nákladmi podniku, ušetrené vonkajšie náklady sa môžu použiť ako základ stanovenia výšky štátnej pomoci iba vo výnimočných prípadoch. Výška pomoci musí byť zvyčajne viazaná priamo na náklady podniku, aby sa tak zabezpečil adekvátny stimul pre podnik na zmenu jeho správania.
- 1.3.6. Negatívne účinky pomoci na ochranu životného prostredia musia byť obmedzené tak, aby celková rovnováha bola pozitívna
36. Ak sú opatrenia štátnej pomoci v oblasti životného prostredia dobre zacielené tak, aby predstavovali len protíváhu skutočných mimoriadnych nákladov spojených s vyššou úrovňou ochrany životného prostredia, je riziko, že pomoc neprimerane naruší hospodársku súťaž, za normálnych okolností skôr malé. Z tohto dôvodu je mimoriadne dôležité, aby boli opatrenia štátnej pomoci dobre zacielené. V prípadoch, v ktorých nie je pomoc na dosiahnutie určených cieľov nevyhnutná alebo proporcionálna, dochádza k narušeniu hospodárskej súťaže. Môže to byť najmä v prípade, ak pomoc vedie:
- a) k zachovávaniu činnosti neefektívnych firiem;
  - b) k narušeniu dynamických stimulov/vytlačaniu;
  - c) k vytváraniu trhovej sily alebo k vylučujúcim postupom;
  - d) k umelej zmene obchodných tokov alebo umiestnenia výroby.
37. V niektorých prípadoch je účelom opatrenia zásah do fungovania trhu s cieľom uprednostniť niektoré výroby šetrnejšie k životnému prostrediu na úkor iných, ktoré znečisťujú životné prostredie viac, a tým zabezpečiť všeobecný prínos pre životné prostredie. V dôsledku týchto opatrení budú môcť príslušní výrobcovia výrobkov šetrnejších k životnému prostrediu zlepšiť svoje trhové postavenie v porovnaní s konkurentmi, ktorí ponúkajú výrobky s menším prínosom pre životné prostredie. V takýchto prípadoch dozorný úrad zohľadní pri posudzovaní negatívneho vplyvu opatrenia na trhové postavenie, a teda na zisky podnikov, ktoré pomoc nedostali, celkový účinok opatrenia na životné prostredie. Čím je očakávaný účinok daného opatrenia na životné prostredie nižší, tým je dôležitejšie preveriť jeho účinok na trhové podiely a zisky konkurenčných výrobkov.
- 1.4. *Uskutočňovanie testu vyvážení: právne domnienky a potreba podrobnejšieho posúdenia*
38. Bez toho, aby boli dotknuté články 4 až 7 časti II protokolu 3 k Dohode medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdneho dvora (ďalej len „Dohoda o dozore a súde“), právne domnienky uplatňované Dozorným úradom EZVO sa líšia podľa typu notifikovanej štátnej pomoci.
39. V kapitole 3 týchto usmernení dozorný úrad určil niekoľko opatrení, v súvislosti s ktorými sa *a priori* domnieva, že štátna pomoc bude riešiť zlyhanie trhu, ktoré zabraňuje ochrane životného prostredia alebo zlepšovaniu úrovne ochrany životného prostredia. Dozorný úrad stanovuje aj skupinu podmienok a parametrov, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby štátna pomoc mala skutočne stimulačný účinok, bola proporcionálna a aby jej negatívny dosah na hospodársku súťaž a obchod bol obmedzený. Kapitola 3 teda obsahuje charakteristiky činnosti, na ktorú sa pomoc poskytne, intenzity pomoci a podmienok zlučiteľnosti.
40. Pre pomoc prekračujúcu určité prahy, ako aj v určitých osobitných situáciách je však potrebné dodatočné preskúmanie z dôvodu vyššieho rizika narušenia hospodárskej súťaže a obchodu. Dodatočné preskúmanie vo všeobecnosti pozostáva z ďalšej a podrobnejšej faktickej analýzy opatrenia v súlade s kapitolou 5. Tieto opatrenia budú vyhlásené za zlučiteľné, ak je výsledkom testu vyvážení podľa kapitoly 5 celkové pozitívne hodnotenie. V súvislosti s touto analýzou sa bude predpokladať, že na začiatku nie sú splnené žiadne kritériá zlučiteľnosti. Oslobodenia od environmentálnych daní a zníženia týchto daní sa budú posudzovať iba podľa oddielu 4 ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Pomoc poskytnutá vo forme fiškálnej pomoci v súlade s kapitolou 3 bude predmetom podrobného posúdenia, ak sa prekročia prahové hodnoty uvedené v kapitole 5.

41. Na základe tohto podrobného posúdenia môže dozorný úrad pomoc schváliť, vyhlásiť ju za nezlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP alebo prijať podmienené rozhodnutie o zlučiteľnosti.
- 1.5. *Dôvody pre osobitné opatrenia obsiahnuté v týchto usmerneniach*
42. Dozorný úrad určil niekoľko opatrení, pri ktorých môže byť štátna pomoc za osobitných podmienok zlučiteľná s článkom 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.
- 1.5.1. *Pomoc pre podniky, ktoré dosahujú vyššiu úroveň ochrany, ako ju požadujú normy Spoločenstva, alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú*
43. Tento druh pomoci poskytuje individuálne stimuly podnikom na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia. Podnik zvyčajne nie je stimulovaný, aby prekročoval záväzné normy, ak sú s tým spojené náklady, ktoré sú vyššie ako prospech plynúci podniku. V takýchto prípadoch možno štátnu pomoc poskytnúť podnikom ako stimul na zlepšenie ochrany životného prostredia. V súlade s cieľom Spoločenstva podporovať ekologickú inováciu možno akceptovať priaznivejšie zaobchádzanie s projektmi v oblasti ekologickej inovácie, ktoré riešia dvojnásobné zlyhanie trhu vyplývajúce jednak z vyššieho rizika inovácie a jednak z environmentálneho aspektu projektu. Cieľom pomoci na ekologickú inováciu je teda urýchliť prienik ekologických inovácií na trh.
- 1.5.2. *Pomoc na nadobudnutie nových dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú*
44. Doprava sa výrazným spôsobom podieľa na celkových emisiách skleníkových plynov (približne 30 %), ako aj na miestnom znečistení prachom, čistočkami, oxidmi dusíka (NO_x) a síry (SO_x). Z tohto dôvodu je dôležité v rámci boja proti globálnej zmene klímy, ako aj v záujme zníženia miestneho znečistenia, najmä v mestách, podporovať čisté spôsoby dopravy. V tejto súvislosti je mimoriadne dôležité podporovať nákup dopravných prostriedkov, ktoré menej znečisťujú životné prostredie (vrátane takýchto plavidiel).
- 1.5.3. *Pomoc na včasnú adaptáciu na budúce normy Spoločenstva*
45. Tieto usmernenia nepovoľujú pomoc podnikom na dodržiavanie už platných noriem Spoločenstva, lebo takáto pomoc by nevedla k vyššej úrovni ochrany životného prostredia. Štátna pomoc však môže zabezpečiť výrazne rýchlejšiu implementáciu novoprijatých noriem Spoločenstva, ktoré ešte nenadobudli účinnosť, a tým prispieť k zníženiu znečistenia rýchlejšie ako bez pomoci. V takýchto situáciách môže teda štátna pomoc ponúkať podnikom individuálne stimuly na vyváženie účinkov negatívnych externalít, ktoré súvisia so znečistením.
- 1.5.4. *Pomoc na environmentálne štúdie*
46. Pomoc podnikom na investičné štúdie zamerané na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorá je prísnejšia, ako je úroveň zabezpečená normami Spoločenstva, alebo na zvyšovanie úrovne ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú, ako aj na štúdie o úspore energie a výrobe obnoviteľnej energie rieši zlyhanie trhu, ktoré súvisí s asymetriou informácií. Podniky často podceňujú možnosti a výhody spojené s úsporou energie a obnoviteľnou energiou, čo vedie k nedostatočným investíciám.
- 1.5.5. *Pomoc na úsporu energie*
47. Tento druh pomoci rieši zlyhanie trhu, ktoré súvisí s negatívnymi externalitami, a to vytváraním individuálnych stimulov na dosiahnutie cieľov pre úspory energie v oblasti životného prostredia a na zníženie emisií skleníkových plynov. Štátna pomoc môže byť vhodná tam, kde nie sú podľa platných noriem Spoločenstva povinné investície prinášajúce úsporu energie, a tam, kde investície nie sú ziskové, t. j. kde sú náklady na úsporu energie vyššie ako s tým súvisiaci vlastný hospodársky prospech. V prípade malých a stredných podnikov môže byť potrebná väčšia podpora, keďže tu treba zohľadniť skutočnosť, že tieto podniky často podceňujú dlhodobé výhody spojené s úsporou energie, čo ich vedie k nedostatočným investíciám do opatrení na úsporu energie.
- 1.5.6. *Pomoc na obnoviteľné zdroje energie*
48. Tento druh pomoci rieši zlyhanie trhu, ktoré súvisí s negatívnymi externalitami, a to vytváraním individuálnych stimulov na zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie na celkovej výrobe energie. Očakáva sa, že rastúce využívanie obnoviteľných zdrojov energie zohrá významnú úlohu pri plnení cieľov znížovania emisií skleníkových plynov. Štátna pomoc môže byť odôvodnená, ak sú náklady na výrobu obnoviteľnej energie vyššie ako náklady na výrobu zo zdrojov, ktoré menej šetria životné prostredie, a ak neexistuje záväzná norma Spoločenstva týkajúca sa podielu energie z obnoviteľných zdrojov pre jednotlivé podniky. Vysoké náklady na výrobu niektorých druhov obnoviteľnej energie neumožňujú podnikom uplatňovať na trhu konkurenčné ceny, čo je pre

obnoviteľnú energiu prekážkou vstupu na trh. V dôsledku technologického vývoja v oblasti obnoviteľnej energie a postupného zvyšovania internalizácie environmentálnych externalít [vyplývajúcich napríklad zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia⁽¹⁵⁾], právnych predpisov týkajúcich sa kvality ovzdušia a systému obchodovania s emisiami] rozdiel v nákladoch zaznamenáva v posledných rokoch klesajúci trend, čím sa potreba pomoci znižuje.

49. Podpora biopalív⁽¹⁶⁾ by mala navyše udržateľným spôsobom prispievať k zabezpečeniu dodávok, ako aj politike klimatickej zmeny. Štátna pomoc môže byť preto vhodným nástrojom na využívanie obnoviteľných zdrojov energie len tam, kde je prínos pre životné prostredie a udržateľnosť zrejmy. Biopalivá, ktoré nespĺňajú kritérium udržateľnosti stanovené v článku 15 návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov⁽¹⁷⁾, sa preto nebudú nepovažovať za oprávnené na poskytnutie štátnej pomoci. Pri vytváraní svojich systémov podpory môžu štáty EZVO podporiť využívanie biopalív, ktoré poskytuje dodatočné výhody – vrátane výhod diverzifikácie, ktorú ponúkajú biopalivá vyrobené z odpadu, zvyškov, celulózo-veho a lignocelulózo-veho materiálu – tým, že primerane zohľadnia rôzne náklady na výrobu energie z tradičných biopalív na jednej strane a z biopalív, ktoré prinášajú dodatočné výhody, na strane druhej.
50. Pokiaľ ide o hydroelektrárenské zariadenia, je potrebné poznamenať, že ich vplyv na životné prostredie môže byť dvojaký. V súvislosti so znižovaním emisií skleníkových plynov sú určite potenciálom, a preto môžu v celkovej štruktúre energetických zdrojov (energetický mix) zohrávať dôležitú úlohu. Na druhej strane môžu mať takéto zariadenia aj negatívny vplyv napr. na vodné systémy a biodiverzitu⁽¹⁸⁾.
- 1.5.7. **Pomoc na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie (kogenerácia) a pomoc na diaľkové vykurovanie**
51. Tieto druhy pomoci riešia zlyhanie trhu, ktoré súvisí s negatívnymi externalitami, a to vytváraním individuálnych stimulov na plnenie cieľov úspory energie v oblasti životného prostredia. Kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie (kogenerácia) je najefektívnejším spôsobom výroby elektriny a tepla súčasne. Keď sa elektrina a teplo vyrábajú spolu, menej sa plytvá energiou. Význam kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie pre energetickú stratégiu EÚ bol podčiarknutý prijatím smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/8/ES z 11. februára 2004 o podpore kogenerácie založenej na dopyte po využiteľnom teple na vnútornom trhu s energiou, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 92/42/EHS⁽¹⁹⁾. Možno sa tiež odvolať na kapitolu o kogenerácii v Akčnom pláne Európskej komisie pre energetickú účinnosť: Využitie potenciálu⁽²⁰⁾. Tento dokument poukazuje aj na potenciál, ktorý má odpadové teplo pochádzajúce napr. z priemyslu alebo z komunálnych služieb na praktické použitie napr. pri diaľkovom vykurovaní. Diaľkové vykurovanie môže byť energeticky účinnejšie ako individuálne vykurovanie a môže zabezpečiť výrazné zlepšenie kvality ovzdušia v mestách. Preto ak sa diaľkové vykurovanie ukáže pri výrobe a pri rozvoje tepla ako menej znečisťujúce a energeticky efektívnejšie, hoci je drahšie ako individuálne vykurovanie, možno štátnu pomoc poskytnúť s cieľom stimulovať dosiahnutie cieľov v oblasti ochrany životného prostredia. Podobne ako v prípade obnoviteľných energií však možno očakávať, že postupná internalizácia environmentálnych externalít v nákladoch na iné technológie zníži potrebu pomoci, pretože bude viesť k postupnému zlučovaniu týchto nákladov s nákladmi na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie a na diaľkové vykurovanie.
- 1.5.8. **Pomoc na odpadové hospodárstvo**
52. Cieľom tohto typu pomoci je poskytnúť individuálne stimuly na dosiahnutie cieľov v oblasti životného prostredia, ktoré súvisia s odpadovým hospodárstvom⁽²¹⁾. Šiesty environmentálny akčný program⁽²²⁾ označuje prevenciu odpadu a odpadové hospodárstvo za jednu zo štyroch najvyšších priorít. Jeho prvotným cieľom je oddeliť produkciu odpadu od hospodárskej činnosti, tak aby rast EÚ nevedol k čoraz väčšiemu množstvu odpadu. V tejto súvislosti sa môže štátna pomoc poskytnúť tomu, kto produkuje odpad (podľa oddielu 3.1.1), ako aj podnikom, ktoré hospodária s odpadom alebo recyklujú odpad iných podnikov (podľa oddielu 3.1.9). Musia však byť zabezpečené pozitívne účinky na životné prostredie, nesmie sa obchádzať zásada „znečisťovateľ platí“ a nemalo by sa narušovať bežné fungovanie trhov s druhotnými materiálmi.
- 1.5.9. **Pomoc na rekultiváciu kontaminovaných miest**
53. Tento typ pomoci je určený na vytvorenie individuálneho stimulu na vyváženie účinkov negatívnych externalít tam, kde nemožno zistiť znečisťovateľa a prinútiť ho zaplatiť za nápravu škody na životnom prostredí, ktorú spôsobil. Štátna pomoc môže byť v týchto prípadoch odôvodnená, ak sú náklady na rekultiváciu vyššie ako výsledné zvýšenie hodnoty miesta.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2008, s. 8. Táto smernica je kodifikáciou smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996, ktorá je začlenená do Dohody o EHP v bode 1 písm. f) prílohy XX.

⁽¹⁶⁾ Pozri Správu o pokroku v oblasti biopalív KOM(2006) 845 v konečnom znení, vydanú Európskou komisiou.

⁽¹⁷⁾ KOM(2008) 19 v konečnom znení. Po prijatí smernice Európskym parlamentom a Radou dozorný úrad uplatní kritérium udržateľnosti v konečnom znení.

⁽¹⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1). Smernica naposledy zmenená a doplnená rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 2455/2001/ES (Ú. v. ES L 331, 15.12.2001, s. 1). Najmä článok 4 ods. 7 stanovuje kritériá v súvislosti s povolením nových modifikácií vodných útvarov. Smernica 2000/60/ES a rozhodnutie č. 2455/2001/ES sú začlenené do Dohody o EHP v bode 13 písm. c) a) prílohy XX.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. EÚ L 52, 21.2.2004, s. 50, začlenená do Dohody o EHP v bode 24 prílohy IV.

⁽²⁰⁾ KOM(2006) 545 v konečnom znení.

⁽²¹⁾ Odpadové hospodárstvo zahŕňa opätovné využitie, recykláciu a zhodnotenie.

⁽²²⁾ Šiesty environmentálny akčný program je začlenený do Dohody o EHP prostredníctvom protokolu 31 článku 3 bodu 7 písm. d).

1.5.10. Pomoc na premiestnenie podnikov

54. Cieľom tohto typu investičnej pomoci je vytvárať individuálne stimuly na znižovanie negatívnych externalít premiestnením podnikov, ktoré spôsobujú najväčšie znečistenie, do oblastí, kde má toto znečistenie menej škodlivé účinky, čím sa znížia vonkajšie náklady. V súlade so zásadou predbežnej opatrnosti tieto usmernenia zavádzajú možnosť poskytnúť pomoc na premiestnenie *vysokorizikových zariadení* v súlade so smernicou Rady 96/82/ES z 9. decembra 1996 o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok ⁽²³⁾ (ďalej len „smernica Seveso II“) ⁽²⁴⁾. Havárie v minulosti ukázali, že umiestnenie zariadenia, na ktorého sa vzťahuje smernica Seveso II, je mimoriadne dôležité z hľadiska prevencie havárií, ako aj zníženia dôsledkov havárií na ľudí a životné prostredie. Preto ak dochádza k premiestneniu podniku z dôvodov ochrany životného prostredia, štátna pomoc môže byť odôvodnená. Aby sa zabezpečilo, že sa pomoc neposkytuje na premiestnenie z iných dôvodov, je potrebné správne alebo súdne rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci alebo dohoda medzi príslušným orgánom verejnej moci a podnikom o premiestnení podniku. Oprávnené náklady musia zohľadniť všetky výhody, ktoré firma môže premiestnením získať.

1.5.11. Pomoc zahrnutá v systémoch obchodovania s povoleniami

55. Systémy obchodovania s povoleniami môžu zahŕňať štátnu pomoc v rôznych formách, napríklad keď sa povolenia a kvóty poskytujú štátmi EZVO za nižšiu cenu ako trhovú, a toto konanie možno pričítať štátu EZVO. Tento druh pomoci možno použiť na riešenie negatívnych externalít tým, že sa umožní zavádzanie trhových nástrojov orientovaných na ciele v oblasti ochrany životného prostredia. Ak je celková výška povolení poskytnutých členským štátom nižšia ako celkové očakávané potreby podnikov, celkový účinok na úroveň ochrany životného prostredia bude pozitívny. Ak poskytnuté kvóty na úrovni jednotlivých podnikov nepokrývajú celkové očakávané potreby podniku, musí podnik buď znížiť svoje znečistenie, a tým prispieť k zlepšeniu úrovne ochrany životného prostredia, alebo si zakúpiť dodatočné kvóty na trhu, a teda zaplatiť odškodnenie za svoje znečistenie. Aby sa obmedzilo narušenie hospodárskej súťaže, nie je možné odôvodniť pridelovanie povolení nad rámec potrieb a je potrebné prijať pravidlá na zabránenie neodôvodnených prekážok vstupu na trh.
56. Základom posudzovania situácií, ktoré nastanú počas obdobia obchodovania, ktoré sa končí 31. decembra 2012, dozorným úradom budú kritériá uvedené v bode 55. Pokiaľ ide o situácie, ktoré nastanú v období obchodovania po tomto dátume, dozorný úrad bude posudzovať opatrenia podľa toho, či sú nevyhnutné a zároveň proporcionálne.

1.5.12. Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní alebo oslobodenia od týchto daní

57. Zníženia environmentálnych daní a oslobodenia od týchto daní, ktoré sa týkajú určitých odvetví alebo kategórií podnikov, môžu uľahčiť zavedenie vyšších daní pre iné podniky, čo povedie k celkovému zlepšeniu internalizácie nákladov a vytvoreniu ďalších stimulov na zlepšenie ochrany životného prostredia. Tento druh pomoci môže byť potrebný na nepriame riešenie negatívnych externalít tým, že uľahčí zavádzanie alebo udržanie relatívne vysokých vnútroštátnych environmentálnych daní. Aby bola pomoc zlučiteľná, musí sa preukázať, že oslobodenia alebo zníženia sú nevyhnutné pre všetky navrhované kategórie príjemcov a že sú primerané, pokiaľ ide o ich výšku. Predpokladá sa, že ide o prípady, v ktorých príjemcovia platia aspoň minimálnu výšku dane Spoločenstva stanovenú v smernici, ak taká existuje ⁽²⁵⁾. V opačnom prípade bude nevyhnutnosť závisieť od rozsahu vplyvov vnútroštátnych daní na výrobné náklady, ako aj od možnosti presunu daní na spotrebiteľov a zníženia ziskových marží. Proporcionalita bude závisieť od rozsahu, do akého môžu príjemcovia ďalej znižovať svoju spotrebu alebo emisie, platiť časť vnútroštátnych daní alebo vstúpiť do environmentálnych dohôd na znižovanie znečistenia ⁽²⁶⁾.

2. Rozsah uplatňovania a vymedzenie pojmov

2.1. Rozsah uplatňovania usmernení

58. Tieto usmernenia sa vzťahujú na štátnu pomoc na ochranu životného prostredia. V súlade s ostatnými politikami EHP sa budú tiež vzťahovať na štátnu pomoc a ostatné ustanovenia Dohody o EHP a právne predpisy prijaté v súlade s Dohodou o EHP. Tieto usmernenia sa budú tiež odvolávať na právne predpisy, ktoré nie sú začlenené do Dohody o EHP ⁽²⁷⁾.
59. Tieto usmernenia sa týkajú pomoci ⁽²⁸⁾ na podporu ochrany životného prostredia vo všetkých odvetviach, ktoré sa riadia Dohodou o EHP. Týkajú sa tiež odvetví, ktoré podliehajú osobitným pravidlám EHP o štátnej pomoci (oceliarstvo, lodiarstvo, motorové vozidlá, syntetické vlákna, doprava a uhlie), pokiaľ nie je v týchto osobitných pravidlách uvedené inak.

⁽²³⁾ Ú. v. ES L 10, 14.1.1997, s. 13.

⁽²⁴⁾ Smernica bola začlenená do Dohody o EHP v bode 23 písm. a) prílohy XX.

⁽²⁵⁾ Pozri bod 10 vyššie.

⁽²⁶⁾ Komisia môže prehodnotiť prístup k tomuto druhu pomoci pri revízii smernice 2003/96/ES.

⁽²⁷⁾ Pozri bod 10 vyššie.

⁽²⁸⁾ Tieto usmernenia sa nezaoberajú pojmom štátnej pomoci, ktorý vyplýva z článku 61 ods. 1 Dohody o EHP a z judikatúry Súdneho dvora EZVO a súdov Európskych spoločenstiev.

60. Tieto usmernenia sa nevzťahujú na projektovanie a výrobu výrobkov, strojov ani dopravných prostriedkov šetrných k životnému prostrediu s cieľom dosiahnuť ich prevádzku s menším objemom prírodných zdrojov, ani na opatrenia prijímané v rámci závodov alebo iných výrobných jednotiek s cieľom zlepšiť bezpečnosť alebo hygienu.
61. Obchod s poľnohospodárskymi výrobkami, výrobkami rybolovu a inými morskými výrobkami nepatrí do značnej miery do pôsobnosti Dohody o EHP ⁽²⁹⁾. Keďže dozorný úrad nemá právomoc preskúmať opatrenia pomoci na ochranu životného prostredia, ktoré nespádajú do pôsobnosti Dohody o EHP, tieto opatrenia nebudú pokryté týmito usmerneniami.
62. Tieto usmernenia sa netýkajú financovania opatrení na ochranu životného prostredia, ktoré súvisia s infraštruktúrou leteckej, cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej a námornej dopravy vrátane akéhokoľvek projektu spoločného záujmu uvedeného v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 1692/96/ES z 23. júla 1996 o základných usmerneniach Spoločenstva pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete ⁽³⁰⁾.
63. Štátna pomoc na výskum, vývoj a inováciu v oblasti životného prostredia sa riadi pravidlami stanovenými v usmerneniach dozorného úradu pre štátnu pomoc na výskum a vývoj a inováciu ⁽³¹⁾. Avšak prienik ekologických inovácií na trh (získanie ekologicky inovačného aktíva) sa upravuje v týchto usmerneniach.
64. Charakter pomoci na environmentálne vzdelávacie činnosti si nevyžaduje iné pravidlá ako tie, ktoré sa všeobecne uplatňujú na pomoc na vzdelávacie činnosti, a preto bude dozorný úrad takúto pomoc skúmať v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 68/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc vzdelávaniu ⁽³²⁾.
65. Významnú pomoc malým a stredným podnikom v napredovaní v oblasti ochrany životného prostredia poskytujú konzultačné služby. Tieto služby možno predovšetkým využiť pri uskutočňovaní ekologických auditov alebo pri posudzovaní toho, aké ekonomické výhody prináša podniku investícia šetrná k životnému prostrediu, a teda pri stimulovaní týchto podnikov, aby uskutočňovali investície podporujúce ochranu životného prostredia. Pomoc pre malé a stredné podniky na poradenské/konzultačné služby v oblasti životného prostredia možno poskytnúť podľa nariadenia Komisie (ES) č. 70/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom ⁽³³⁾.
66. Tieto usmernenia sa neuplatňujú na uviaznuté náklady podľa definície uvedenej v usmerneniach v oblasti štátnej pomoci o metodike zameranej na analýzu štátnej pomoci v súvislosti s uviaznutými nákladmi ⁽³⁴⁾.
67. V rozsahu, v akom sa nepoužijú ustanovenia súvisiace s úsporou energie uvedené v oddiele 3.1.5, nepoužijú sa tieto usmernenia na štátnu pomoc na investície do infraštruktúry týkajúcej sa diaľkového vykurovania, ktorá sa bude posudzovať podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.
68. V niektorých štátoch EZVO môžu podniky podliehať environmentálnym daniam a zároveň sa zúčastňovať na systéme obchodovania s povoleniami. Dozorný úrad v týchto situáciách nemá zatiaľ dostatočné skúsenosti s posudzovaním zlučiteľnosti znižovania environmentálnych daní. Preto je pre dozorný úrad príliš skoro, aby v tomto smere poskytol všeobecné usmernenia. Namiesto toho sa posúdenie takýchto prípadov, pokiaľ predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP, uskutoční na základe článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.
69. Napokon niektoré z prostriedkov, ktorými štáty EZVO zamýšľajú podporiť elektrárne na fosílnu palivo alebo iné priemyselné zariadenia vybavené zariadeniami na zachytávanie, dopravu a skladovanie CO₂ alebo jednotlivé prvky tohto reťazca na zachytávanie a skladovanie uhlíka, by mohli predstavovať štátnu pomoc, ale vzhľadom na nedostatok skúseností je príliš skoro stanoviť usmernenia na povoľovanie tejto pomoci. Je potrebné zohľadniť strategický význam tejto technológie pre EHP z hľadiska energetickej bezpečnosti a znižovania emisií skleníkových plynov. Takisto možno poukázať na dlhodobý cieľ Spoločenstva obmedziť zmenu klímy na 2 °C nad úroveň v predindustriálnom období a na pomoc Komisie určenú na výstavbu ukázkových zariadení v priemyselnom meradle do roku 2015 ⁽³⁵⁾ za predpokladu, že sú bezpečné pre životné prostredie a prispievajú k jeho ochrane. Na základe tohto dozorný úrad zaujme vo všeobecnosti pozitívny postoj

⁽²⁹⁾ Pozri článok 8 ods. 3 Dohody o EHP.

⁽³⁰⁾ Ú. v. ES L 228, 9.9.1996, s. 1, začlenené do Dohody o EHP v prílohe XIII.

⁽³¹⁾ Procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci – Usmernenia o uplatňovaní a výklade článkov 61 a 62 Dohody o EHP a článku 1 časti 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde, ktoré prijal a vydal Dozorný úrad EZVO 19. januára 1994, uverejnené v Ú. v. ES L 231, 3.9.1994, s. 1, dodatok EHP č. 32, 3.9.1994, s. 1 (usmernenia o štátnej pomoci). Časť usmernení o štátnej pomoci, ktorá sa zaoberá pomocou na výskum, vývoj a inováciu, zatiaľ nebola uverejnená, avšak je dostupná na stránke dozorného úradu: www.eftasurv.int

⁽³²⁾ Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 20, začlenené do Dohody o EHP v prílohe XV. Po prijatí nového nariadenia o skupinových výnimkách týkajúcich sa pomoci na podporu vzdelávania bude platiť toto nové nariadenie.

⁽³³⁾ Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 33, začlenené do Dohody o EHP v prílohe XV. Po prijatí nového nariadenia o skupinových výnimkách týkajúcich sa pomoci pre malé a stredné podniky bude platiť toto nové nariadenie.

⁽³⁴⁾ Ú. v. EÚ L 139, 25.5.2006, dodatok EHP č. 25, 25.5.2006.

⁽³⁵⁾ Pozri návrh Komisie pre smernicu Európskeho parlamentu a Rady o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, KOM(2008) 18 v konečnom znení.

k štátnej pomoci na tieto projekty. Projekty možno posudzovať podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP alebo môžu byť oprávnené ako významné projekty spoločného európskeho záujmu podľa podmienok stanovených v článku 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP a v bode 147 týchto usmernení.

2.2. Vymedzenie pojmov

70. Na účel týchto usmernení platia tieto vymedzenia pojmov:

1. ‚ochrana životného prostredia‘ znamená každú činnosť určenú na nápravu škôd alebo predchádzanie škodám na fyzickom okolí alebo prírodných zdrojoch vlastnými činnosťami príjemcu, na zníženie rizika takejto škody alebo na podporu efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov vrátane opatrení na úsporu energie a využívania obnoviteľných zdrojov energie ⁽³⁶⁾;
2. ‚opatrenie na úsporu energie‘ znamená akúkoľvek činnosť, ktorá umožňuje podnikom znížiť množstvo energie používanej predovšetkým v ich výrobnom cykle;
3. ‚norma Spoločenstva‘ znamená:
  - i) záväznú normu Spoločenstva, ktorá stanovuje úrovne, ktoré majú jednotlivé podniky dosiahnuť v súvislosti so životným prostredím ⁽³⁷⁾, alebo
  - ii) povinnosť podľa smernice 2008/1/ES ⁽³⁸⁾ používať najlepšiu dostupnú techniku, ako sa uvádza v najnovších príslušných informáciách uverejnených Komisiou podľa článku 17 ods. 2 uvedenej smernice;
4. ‚ekologická inovácia‘ znamená všetky formy inovačných činností, ktorých výsledkom alebo cieľom je výrazné zlepšenie ochrany životného prostredia. Ekologická inovácia zahŕňa nové výrobné procesy, nové výrobky alebo služby a nové metódy riadenia a podnikania, ktorých použitie alebo implementácia pravdepodobne zabráni alebo podstatne zníži riziká pre životné prostredie, znečistenie a iné negatívne vplyvy využívania zdrojov počas celého životného cyklu príslušných činností.

Za inovácie sa nepovažujú:

- i) drobné zmeny alebo zlepšenia;
  - ii) zvyšovanie výrobných alebo servisných kapacít pridávaním výrobných alebo logistických systémov veľmi podobných tým, ktoré sa už používajú;
  - iii) zmeny v podnikateľských postupoch, organizácii pracovísk alebo vonkajších vzťahoch, ktoré vychádzajú z organizačných metód už používaných v danom podniku;
  - iv) zmeny v stratégii riadenia;
  - v) fúzie a akvizície;
  - vi) upustenie od používania určitého procesu;
  - vii) jednoduchá náhrada alebo rozšírenie kapitálu;
  - viii) zmeny vyplývajúce výlučne zo zmien v cenách faktorov, úpravy, pravidelné sezónne a iné cyklické zmeny;
  - ix) obchodovanie s novými alebo výrazne zlepšenými výrobkami;
5. ‚obnoviteľné zdroje energie‘ znamenajú tieto obnoviteľné nefosílné zdroje energie: zdroje veternej, slnečnej, geotermálnej energie, energie vln, slapovej energie, hydroelektrárenského zariadenia, biomasa, skládkový plyn, plyn z čističiek odpadových vôd a bioplyny;
  6. ‚biomasa‘ znamená biologicky rozložiteľnú časť výrobkov, odpadu a zvyškov z poľnohospodárstva (vrátane rastlinných a živočíšnych látok), lešnictva a príbuzných odvetví, ako aj biologicky rozložiteľnú časť priemyselného a komunálneho odpadu;
  7. ‚biopalivá‘ znamenajú tekuté alebo plynné palivá určené na dopravu, vyrobené z biomasy;
  8. ‚udržateľné biopalivá‘ sú palivá, ktoré spĺňajú kritérium udržateľnosti stanovené v článku 15 návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov ⁽³⁹⁾;
  9. ‚energia z obnoviteľných zdrojov energie‘ znamená energiu vyrobenú v prevádzkach, ktoré využívajú len obnoviteľné zdroje energie, ako aj podiel energie z hľadiska výhrevnosti vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie v hybridných prevádzkach, ktoré využívajú aj konvenčné zdroje energie. Patrí sem obnoviteľná elektrická energia, ktorá sa využíva na dopĺňanie akumulčných systémov, ale nepatrí sem elektrická energia, ktorá sa získava ako výsledok týchto akumulčných systémov;

⁽³⁶⁾ Pozri najmä šiesty environmentálny akčný program začlenený do Dohody o EHP prostredníctvom protokolu 31 článku 3 bodu 7 písm. d).

⁽³⁷⁾ Z toho vyplýva, že normy alebo ciele stanovené na úrovni Spoločenstva, ktoré sú záväzné na vnútroštátnej úrovni, ale nie pre jednotlivé podniky, sa nepovažujú za ‚normy Spoločenstva‘. Ak sú normy Spoločenstva začlenené do Dohody o EHP, stávajú sa normami EHP.

⁽³⁸⁾ Ako bolo uvedené v poznámke pod čiarou č. 14, smernica 2008/1/ES je kodifikáciou smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996, ktorá je začlenená do Dohody o EHP v bode 1 písm. f) prílohy XX.

⁽³⁹⁾ KOM(2008) 19 v konečnom znení. Po prijatí smernice Európskym parlamentom a Radou sa bude uplatňovať kritérium udržateľnosti uvedené v konečnom znení.

10. ‚kogenerácia‘ znamená súčasnú výrobu tepelnej a elektrickej a/alebo mechanickej energie v jednom procese;
11. ‚vysokoefektívna kogenerácia‘ znamená kogeneráciu, ktorá spĺňa kritériá podľa prílohy III k smernici 2004/8/ES a spĺňa harmonizované referenčné hodnoty účinnosti vymedzené v rozhodnutí Komisie 2007/74/ES z 21. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú harmonizované referenčné hodnoty účinnosti samostatnej výroby elektriny a tepla pri uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/8/ES⁽⁴⁰⁾;
12. ‚diaľkové vykurovanie‘ znamená dodávku tepla na účely kúrenia z centrálného výrobného zdroja prostredníctvom rozvodu a distribučného systému do viacerých budov, a to buď formou pary, alebo teplej vody;
13. ‚energeticky efektívne diaľkové vykurovanie‘ znamená diaľkové vykurovanie, ktoré z hľadiska výroby spĺňa kritériá pre vysokoefektívnu kogeneráciu, alebo v prípade kotlov určených iba na poskytovanie tepla spĺňa referenčné hodnoty pre samostatnú výrobu tepla stanovené v rozhodnutí 2007/74/ES;
14. ‚environmentálna daň‘ znamená daň, ktorej osobitný daňový základ má jasne negatívny účinok na životné prostredie alebo ktorej cieľom je zdaníť určité činnosti, tovary alebo služby, tak aby environmentálne náklady mohli byť zahrnuté do ich ceny, a/alebo aby sa výrobcovia a spotrebiteľia orientovali na činnosti, ktoré viac rešpektujú životné prostredie;
15. ‚minimálna úroveň zdaňovania určená Spoločenstvom‘ znamená minimálnu úroveň zdaňovania ustanovenú v právnych predpisoch Spoločenstva. Pri energetických výrobkoch a elektrine minimálna úroveň zdaňovania určená Spoločenstvom znamená minimálnu daň ustanovenú v prílohe I k smernici Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny⁽⁴¹⁾;
16. ‚malé a stredné podniky‘ (ďalej len ‚MSP‘), ‚malé podniky‘ a ‚stredné podniky‘ (alebo ‚podnikateľské subjekty‘) znamenajú takéto podniky v zmysle nariadenia (ES) č. 70/2001 alebo akéhokoľvek iného nariadenia, ktoré ho nahrádza⁽⁴²⁾;
17. ‚veľké podniky‘ a ‚veľké podnikateľské subjekty‘ znamenajú podniky, ktoré nespádajú do definície malých a stredných podnikov;
18. ‚pomoc‘ znamená akékoľvek opatrenie, ktoré spĺňa všetky kritériá stanovené v článku 61 ods. 1 Dohody o EHP;
19. ‚intenzita pomoci‘ znamená hrubú výšku pomoci vyjadrenú ako percento oprávnených nákladov. Všetky použité hodnoty sa uvádzajú pred akýmkoľvek odpočítaním dane alebo iného poplatku. Ak je pomoc poskytnutá v inej forme než vo forme grantu, výška pomoci musí byť grantovým ekvivalentom pomoci. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach sa musí vypočítať vo výške platnej k termínu poskytnutia. Úrokovou sadzbou, ktorá sa musí použiť na výpočet diskontovanej hodnoty a na výpočet výšky pomoci pri zvýhodnenej pôžičke, je referenčná sadzba platná v čase poskytnutia grantu. Intenzita pomoci sa vypočítava na jedného príjemcu;
20. ‚prevádzkové výhody‘ znamenajú na účely výpočtu oprávnených nákladov najmä úspory nákladov alebo dodatočnú pomocnú výrobu, ktorá priamo súvisí s mimoriadnymi investíciami na ochranu životného prostredia, a prípadne výhody získané z iných podporných opatrení bez ohľadu na to, či predstavujú, alebo nepredstavujú štátnu pomoc (prevádzková pomoc poskytnutá na tie isté oprávnené náklady, vstupné tarify alebo iné podporné opatrenia). Naopak, príjmy podnikov plynúce z predaja obchodovateľných povolení vydaných v rámci európskeho systému obchodovania sa nepovažujú za prevádzkové výhody;
21. ‚prevádzkové náklady‘ znamenajú na účely výpočtu oprávnených nákladov najmä dodatočné výrobné náklady vyplývajúce z mimoriadnych investícií na ochranu životného prostredia;
22. ‚hmotný majetok‘ znamená na účely výpočtu oprávnených nákladov investície do pozemkov, ktoré sú nevyhnutne potrebné na plnenie environmentálnych cieľov, investície do budov, prevádzok a zariadení určených na zníženie alebo zamedzenie znečisťovania a škodlivých vplyvov a investície na úpravu výrobných metód s cieľom ochrany životného prostredia;
23. ‚nehmotný majetok‘ znamená na účely výpočtu oprávnených nákladov výdavky na prevod technológií získaním prevádzkových licencií alebo patentovaného a nepatentovaného know-how, ak sú splnené tieto podmienky:
  - i) predmetný nehmotný majetok sa musí považovať za odpisovateľný majetok;
  - ii) tento majetok musí byť zakúpený v súlade s trhovými podmienkami od podniku, v ktorom nadobúdateľ nemá žiadne právo priamej či nepriamej kontroly;
  - iii) musí byť zaradený do majetku podniku a zostať súčasťou subjektu príjemcu pomoci a používať sa tam najmenej päť rokov. Táto podmienka sa neuplatňuje, ak je nehmotný majetok technicky zastaraný. Ak sa počas týchto piatich rokov predá, výnos z predaja sa musí odpočítať od oprávnených nákladov a prípadne sa musí celá pomoc alebo jej časť navrátiť;

⁽⁴⁰⁾ Ú. v. EÚ L 32, 6.2.2007, s. 183, začlenená do Dohody o EHP v bode 24 prílohy IV.

⁽⁴¹⁾ Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51.

⁽⁴²⁾ Nariadenie začlenené do Dohody o EHP v prílohe XV.

24. „internalizácia nákladov“ znamená zásadu, že všetky náklady spojené s ochranou životného prostredia by sa mali zahrnúť do výrobných nákladov podnikov, ktoré ho znečisťujú;
25. „zásada znečisťovateľ platí“ znamená, že náklady na opatrenia, ktoré riešia znečistenie, by mal znášať znečisťovateľ, ktorý znečistenie spôsobuje, s výnimkou prípadov, keď osobu zodpovednú za znečisťovanie nemožno identifikovať alebo nemôže byť podľa právnych predpisov Spoločenstva alebo daného štátu uznaná za zodpovednú alebo ak nemôže znášať náklady na nápravu. Znečisťovanie v tomto kontexte je škoda, ktorú spôsobí znečisťovateľ priamym alebo nepriamym poškodením životného prostredia alebo vytvorením podmienok vedúcich k takémuto poškodeniu⁽⁴³⁾ fyzického okolia alebo prírodných zdrojov;
26. „znečisťovateľ“ znamená osobu, ktorá priamo alebo nepriamo poškodzuje životné prostredie alebo ktorá vytvára podmienky vedúce k takémuto poškodzovaniu⁽⁴⁴⁾;
27. „kontaminované miesto“ znamená miesto, kde je potvrdená prítomnosť nebezpečných látok v dôsledku ľudského zásahu na takej úrovni, že vzhľadom na súčasné a schválené budúce využitie pôdy predstavuje výrazné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie.

3. Zlučiteľnosť pomoci podľa článku 61 ods. 3 Dohody o EHP

3.1. Zlučiteľnosť pomoci podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP

71. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak na základe testu vyváženia vedie pomoc k zvýšeniu činností na ochranu životného prostredia bez toho, aby došlo k nepriaznivému vplyvu na obchodné podmienky v rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom. V tejto súvislosti by schémy pomoci mali podliehať primeraným časovým lehotám bez toho, aby bola dotknutá možnosť štátu EZVO opätovne notifikovať opatrenie po uplynutí lehoty stanovenej v rozhodnutí dozorného úradu. Štáty EZVO môžu podporiť notifikácie opatrení pomoci dôsledným vyhodnocovaním podobných opatrení pomoci z minulosti, ktoré preukazujú stimulačný účinok pomoci.
72. Opatrenia uvedené v bodoch 73 až 146 sa môžu považovať za zlučiteľné podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.
- 3.1.1. Pomoc pre podniky, ktoré uplatňujú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú⁽⁴⁵⁾
73. Investičná pomoc, ktorá podnikom umožňuje ísť nad rámec noriem Spoločenstva alebo zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia, ak normy Spoločenstva neexistujú, sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP za predpokladu, že sú splnené podmienky uvedené v bodoch 74 až 84 a v oddiele 3.2.
74. Investícia, na ktorú sa pomoc poskytuje, musí spĺňať jednu z týchto dvoch podmienok:
  - a) investícia umožňuje príjemcovi, aby v rámci svojich činností zvyšoval úroveň ochrany životného prostredia tým, že uplatňuje prísnejšie normy, ako sú platné normy Spoločenstva, bez ohľadu na to, či existujú záväzné prísnejšie vnútroštátne normy ako normy Spoločenstva, alebo
  - b) investícia umožňuje príjemcovi, aby v rámci svojich činností zvyšoval úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú.
75. Pomoc nemožno poskytnúť, ak zlepšenia pomáhajú podnikom plniť normy Spoločenstva, ktoré sú už schválené a ešte nenadobudli účinnosť⁽⁴⁶⁾.

Intenzita pomoci

76. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 50 % oprávnených investičných nákladov vymedzených v bodoch 80 až 84.
77. V prípadoch, keď sa investičná pomoc poskytne na základe výlučne konkurenčného postupu predkladania ponúk vychádzajúceho z jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií, ktorý účinne zabezpečí, že výška pomoci bude iba taká, aby pokryla minimálne požiadavky nevyhnutné na dosiahnutie prínosu v oblasti ochrany životného prostredia, môže intenzita pomoci dosiahnuť až 100 % oprávnených investičných nákladov vymedzených v bodoch 80 až 84. Tento postup predkladania ponúk musí byť nediskriminačný a zabezpečiť účasť dostatočného počtu podnikov. Rozpočet súvisiaci s postupom predkladania ponúk musí byť navyše záväzne obmedzený v tom zmysle, že nie všetkým účastníkom sa môže poskytnúť pomoc. Pomoc sa musí napokon poskytnúť na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom, čím sa vylúčia ďalšie dojednávania.

⁽⁴³⁾ Odporúčanie Rady z 3. marca 1975 týkajúce sa rozvrhu nákladov a činností verejných orgánov v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. ES L 194, 25.7.1975, s. 1), začlenené do Dohody o EHP v bode 33 prílohy X.

⁽⁴⁴⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 43.

⁽⁴⁵⁾ Odkaz na bod 10.

⁽⁴⁶⁾ Pomoc na včasné prispôbenie sa budúcim normám a na obstaranie nových dopravných prostriedkov však možno poskytnúť v prípade splnenia podmienok uvedených v oddieloch 3.1.3 a 3.1.2.

78. Ak sa investícia týka získania ekologicky inováčného aktíva alebo začatia ekologicky inováčného projektu, intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
- ekologicky inováčné aktívum alebo projekt musia byť nové alebo podstatne zlepšené v porovnaní s bežným stavom v danom odvetví v EHP. Novosť môže štát EZVO preukázať napríklad na základe presného opisu inovácie a trhových podmienok pri jej uvádzaní alebo šírení, a to porovnaním s bežnými postupmi alebo organizačnými technikami, ktoré všeobecne používajú iné podniky v rovnakom odvetví;
  - očakávaný prospech pre životné prostredie musí byť výrazne vyšší než zlepšenie vyplývajúce zo všeobecného vývoja bežného stavu v porovnateľných činnostiach ⁽⁴⁷⁾;
  - inováčny charakter týchto aktív alebo projektov zahŕňa jasný stupeň rizika z technologického, trhového alebo finančného hľadiska, ktoré je vyššie ako riziko zvyčajne spojené s porovnateľnými neinováčnými aktivitami alebo projektmi. Toto riziko môže štát EZVO preukázať napríklad z hľadiska: nákladov vo vzťahu k obratu podniku, času potrebného na vývoj, prínosov očakávaných z ekologickej inovácie v porovnaní s nákladmi a možnosťou zlyhania.
79. Ak sa poskytujú investičná pomoc podnikom, ktoré uplatňujú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú, intenzita pomoci sa môže pre stredné podniky zvýšiť o 10 percentuálnych bodov a pre malé podniky o 20 percentuálnych bodov, ako sa uvádza v tabuľke.

	Intenzita pomoci pre pomoc poskytnutú podnikom, ktoré uplatňujú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú okrem ekologickej inovácie	Intenzita pomoci pre pomoc poskytnutú podnikom, ktoré uplatňujú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú v oblasti ekologickej inovácie
Malé podniky	70 %	80 %
Stredné podniky	60 %	70 %
Veľké podniky	50 %	60 %

Výpočet oprávnených nákladov – metodika

80. Oprávnené náklady nesmú presiahnuť mimoriadne investičné náklady potrebné na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorá je vyššia ako úroveň vyžadovaná normami Spoločenstva, a budú sa vypočítavať v dvoch krokoch. Po prvé náklady na investíciu priamo spojené s ochranou životného prostredia budú, ak je to možné, určené porovnaním s protichodnou situáciou. Po druhé odpočítajú sa prevádzkové výhody a pripočítajú sa prevádzkové náklady.
81. Určenia časti investície, ktorá priamo súvisí s ochranou životného prostredia:
- ak možno náklady na investície na ochranu životného prostredia ľahko určiť v celkových investičných nákladoch, oprávnenými nákladmi sú presne tieto náklady súvisiace s ochranou životného prostredia ⁽⁴⁸⁾;
  - vo všetkých ostatných prípadoch sa musia mimoriadne investičné náklady určiť porovnaním investície s protichodnou situáciou bez poskytnutia štátnej pomoci. Správnym príkladom protichodnej situácie sú náklady na technicky porovnateľnú investíciu, ktorá zabezpečuje nižší stupeň ochrany životného prostredia (zodpovedajúci záväzným normám Spoločenstva, ak existujú) a ktorá by sa dala zrealizovať bez pomoci (referenčná investícia). Technicky porovnateľná investícia znamená investíciu s rovnakou výrobnou kapacitou a všetkými ostatnými technickými vlastnosťami (okrem tých, ktoré sú priamo spojené s mimoriadnymi investíciami na ochranu životného prostredia). Takáto referenčná investícia musí byť okrem toho z podnikateľského hľadiska presvedčivou alternatívou investície, ktorá je predmetom posúdenia.
82. Určenie prevádzkových výhod/nákladov: pokiaľ v tejto kapitole nie je uvedené inak, oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou na ochranu životného prostredia a ktoré vznikli v prvých piatich rokoch existencie danej investície. To znamená, že takéto prevádzkové výhody sa musia odpočítať a takéto prevádzkové náklady sa môžu pripočítať k mimoriadnym investičným nákladom.
83. Oprávnené investície môžu mať formu investície do hmotného majetku a/alebo do nehmotného majetku.

⁽⁴⁷⁾ Pri posúdení bodu 78 písm. b), ak možno na porovnanie ekologických inováčnych činností so štandardnými neinováčnými činnosťami použiť kvantitatívne parametre, „výrazne vyššie“ znamená, že medzné zlepšenie očakávané od ekologicky inováčnych činností z hľadiska zníženia rizík pre životné prostredie alebo znečistenia, prípadne zlepšenia účinnosti energií alebo zdrojov by malo byť aspoň dvakrát také vysoké ako medzné zlepšenie, ktoré sa očakáva od všeobecného vývoja porovnateľných neinováčnych činností. Ak navrhovaný prístup nie je pre daný prípad vhodný alebo ak kvantitatívne porovnanie nie je možné, spis so žiadosťou o štátnu pomoc by mal obsahovať podrobný opis metódy použitej na posúdenie tohto kritéria, ktorá zabezpečí štandard porovnateľný so štandardom navrhovanej metódy.

⁽⁴⁸⁾ Táto situácia môže nastať, ak sa napríklad zmodernizuje existujúci výrobný proces a možno jasne určiť tie časti, ktoré prispievajú k ochrane životného prostredia.

84. V prípade investícií zameraných na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia, ako sa vyžaduje normami Spoločenstva, by sa protichodná situácia mala zvoliť takto:
- ak sa podnik prispôsobuje vnútroštátnym normám prijatým v prípade, ak neexistujú normy Spoločenstva, oprávnené náklady pozostávajú z dodatočných investičných nákladov potrebných na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorú vyžadujú vnútroštátne normy;
  - ak sa podnik prispôsobuje vnútroštátnym normám, ktoré sú prísnejšie ako príslušné normy Spoločenstva, alebo ide nad ich rámec, alebo ide nad rámec noriem Spoločenstva, oprávnené náklady pozostávajú z dodatočných investičných nákladov potrebných na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorá je vyššia ako úroveň vyžadovaná normami Spoločenstva. Náklady na investície potrebné na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorú vyžadujú normy Spoločenstva, nie sú oprávnené;
  - ak neexistujú žiadne normy, oprávnené náklady pozostávajú z investičných nákladov potrebných na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia ako tej, ktorú by dotknutý podnik alebo dotknuté podniky dosiahol/dosiahli bez environmentálnej pomoci.
- 3.1.2. Pomoc na nadobudnutie nových dopravných prostriedkov, ktoré spĺňajú prísnejšie normy, ako sú normy Spoločenstva, alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú
85. Všeobecné pravidlá uvedené v bodoch 73 až 84 sa vzťahujú na pomoc podnikom, ktoré uplatňujú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva v odvetví dopravy neexistujú. Na rozdiel od ustanovenia v bode 75 pomoc na obstaranie nových dopravných prostriedkov pre cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú a námornú dopravu, ktoré sú v súlade s prijatými normami Spoločenstva, je dovolená vtedy, ak k obstaraniu dopravných prostriedkov dôjde predtým, ako tieto normy nadobudnú účinnosť, a pokiaľ nové normy Spoločenstva po tom, čo sa stanú záväznými, nemajú na prv zakúpené dopravné prostriedky spätný účinok.
86. V prípadoch dodatočných úprav s cieľom ochrany životného prostredia v odvetví dopravy sú oprávnenými nákladmi celkové mimoriadne čisté náklady na tieto úpravy (určené v súlade s metodikou výpočtu oprávnených nákladov podľa bodov 80 až 84), ak sa existujúce dopravné prostriedky prispôbujú environmentálnym normám, ktoré v čase, keď tieto dopravné prostriedky boli uvedené do prevádzky, neboli účinné, alebo ak tieto dopravné prostriedky nepodliehajú žiadnym normám v oblasti životného prostredia.
- 3.1.3. Pomoc na včasnú adaptáciu na budúce normy Spoločenstva
87. Pomoc na účely plnenia nových noriem Spoločenstva, ktorými sa zvyšuje úroveň ochrany životného prostredia a ktoré ešte nenadobudli účinnosť, sa po prijatí noriem Spoločenstva bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP vtedy, ak sa investícia uskutočňuje a ukončí najmä rok pred nadobudnutím účinnosti normy.

Intenzita pomoci

88. Maximálna intenzita pomoci je 25 % pre malé podniky, 20 % pre stredné podniky a 15 % pre veľké podniky, ak sa realizácia a ukončenie uskutoční viac ako tri roky pred záväzným dátumom transpozície alebo dátumom nadobudnutia účinnosti noriem. Intenzita pomoci je 20 % pre malé podniky, 15 % pre stredné podniky a 10 % pre veľké podniky, ak sa realizácia a ukončenie uskutoční jeden až tri roky pred záväzným dátumom transpozície alebo dátumom nadobudnutia účinnosti noriem.

	Intenzita pomoci na pomoc na včasnú adaptáciu na normy Spoločenstva, ak sa realizácia a ukončenie uskutoční:	
	viac ako tri roky pred nadobudnutím účinnosti normy	jeden až tri roky pred nadobudnutím účinnosti normy
Malé podniky	25 %	20 %
Stredné podniky	20 %	15 %
Veľké podniky	15 %	10 %

Oprávnené náklady

89. Oprávnené náklady nesmú prekročiť dodatočné investičné náklady potrebné na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia, ktorá sa vyžaduje normou Spoločenstva, v porovnaní s existujúcou úrovňou ochrany životného prostredia vyžadovanou predtým, ako táto norma nadobudla účinnosť.

90. Oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou a ktoré vznikli v prvých piatich rokoch existencie danej investície, ako je stanovené v bodoch 81, 82 a 83.

3.1.4. Pomoc na environmentálne štúdie

91. Pomoc podnikom na štúdie, ktoré priamo súvisia s investíciami na splnenie noriem v súlade s podmienkami stanovenými v oddiele 3.1.1, na dosiahnutie úspor energie v súlade s podmienkami stanovenými v oddiele 3.1.5 alebo na výrobu obnoviteľnej energie v súlade s podmienkami stanovenými v oddiele 3.1.6, sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP v prípade, že sú splnené podmienky uvedené v tejto kapitole. Toto bude platiť aj v prípadoch, ak sa v dôsledku zistení prípravnej štúdie daná investícia neuskutoční.
92. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 50 % nákladov štúdie.
93. Ak sa štúdia uskutoční v prospech MSP, intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke.

	Environmentálne štúdie
Malé podniky	70 %
Stredné podniky	60 %
Veľké podniky	50 %

3.1.5. Pomoc na úsporu energie

94. Investičná a/alebo prevádzková pomoc, ktorá umožňuje podnikom dosiahnuť úspory energie, sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak sú splnené tieto podmienky:

3.1.5.1. Investičná pomoc

Intenzita pomoci

95. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 60 % oprávnených investičných nákladov.
96. Ak sa investičná pomoc na úsporu energie poskytuje MSP, intenzitu pomoci možno zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v tabuľke.

	Intenzita pomoci na úsporu energie
Malé podniky	80 %
Stredné podniky	70 %
Veľké podniky	60 %

97. V prípadoch, keď sa investičná pomoc poskytne na základe výlučne konkurenčného postupu predkladania ponúk vychádzajúceho z jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií, ktorý účinne zabezpečí, že výška pomoci bude iba taká, aby pokryla minimálne požiadavky nevyhnutné na dosiahnutie maximálnej úspory energie, môže intenzita pomoci dosiahnuť až 100 % oprávnených investičných nákladov vymedzených v bode 98. Tento postup predkladania ponúk musí byť nediskriminačný a musí zabezpečiť účasť dostatočného počtu podnikov. Rozpočet súvisiaci s postupom predkladania ponúk musí byť navyše záväzne obmedzený v tom zmysle, že nie všetkým účastníkom sa môže poskytnúť pomoc. Pomoc sa musí napokon poskytnúť na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom, čím sa vylúčia ďalšie dojednávania.

Oprávnené náklady

98. Oprávnené náklady nesmú presiahnuť mimoriadne investičné náklady potrebné na dosiahnutie úspor energie nad úroveň, ktorú vyžadujú normy Spoločenstva.

Výpočet mimoriadnych nákladov musí rešpektovať tieto pravidlá:

- a) časť investície, ktorá priamo súvisí s úsporou energie, sa musí určiť v súlade s pravidlami stanovenými v bodoch 81 a 83 týchto usmernení;
- b) výška úspor energie, ktorá presahuje rámec noriem Spoločenstva, sa musí určiť v súlade s pravidlami stanovenými v bode 84 týchto usmernení;

- c) vyčíslenie prevádzkových výhod/nákladov: oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou na úsporu energie a ktoré v prípade MSP vznikli v prvých troch rokoch existencie tejto investície, v prípade veľkých podnikov, ktoré nie sú súčasťou systému obchodovania s emisnými kvótami CO₂ v EÚ, v prvých štyroch rokoch a v prípade veľkých podnikov, ktoré sú súčasťou systému obchodovania s emisnými kvótami CO₂ v EÚ, v prvých piatich rokoch. V prípade veľkých podnikov možno toto obdobie skrátiť na obdobie prvých troch rokov existencie investície, ak možno preukázať, že čas odpisovania tejto investície nebude dlhší ako tri roky.

3.1.5.2. Prevádzková pomoc

99. Prevádzková pomoc na úsporu energie sa poskytuje len vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:
- a) pomoc sa vzťahuje len na kompenzáciu mimoriadnych výrobných nákladov, ktoré vyplývajú z investície, pričom sa zohľadňujú výhody vyplývajúce z úspory energie⁽⁴⁹⁾. Pri určovaní výšky prevádzkovej pomoci sa od výrobných nákladov musí odpočítať akákoľvek investičná pomoc poskytnutá danému podniku v súvislosti s novým technologickým zariadením;
- b) trvanie pomoci nepresahuje päť rokov.
100. V prípade pomoci, ktorá sa postupne znižuje, intenzita pomoci nesmie v prvom roku prekročiť 100 % mimoriadnych nákladov, ale do konca piateho roku musí lineárne klesnúť na nulu. V prípade pomoci, ktorá neklesá postupne, intenzita pomoci nesmie prekročiť 50 % mimoriadnych nákladov.

3.1.6. Pomoc na obnoviteľné zdroje energie

101. Environmentálna investičná a prevádzková pomoc na podporu energie z obnoviteľných zdrojov sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak spĺňa podmienky stanovené v bodoch 102 až 111. Štátna pomoc môže byť odôvodnená, ak pre jednotlivé podniky neexistuje záväzná norma Spoločenstva týkajúca sa podielu energie z obnoviteľných zdrojov. Pomoc na investície a/alebo prevádzková pomoc na výrobu biopalív je povolená, iba ak ide o udržateľné biopalív.

3.1.6.1. Investičná pomoc

Intenzita pomoci

102. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 60 % oprávnených investičných nákladov.
103. Ak sa investičná pomoc na obnoviteľné zdroje energie poskytuje MSP, intenzitu pomoci možno zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v tabuľke.

	Intenzita pomoci na obnoviteľné zdroje energie
Malé podniky	80 %
Stredné podniky	70 %
Veľké podniky	60 %

104. V prípadoch, keď sa investičná pomoc poskytuje na základe výlučne konkurenčného postupu predkladania ponúk vychádzajúceho z jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií, ktorý účinne zabezpečí, že výška pomoci bude iba taká, aby pokryla minimálne požiadavky nevyhnutné na dosiahnutie maximálnej obnoviteľnej energie, môže intenzita pomoci dosiahnuť až 100 % oprávnených investičných nákladov vymedzených v bodoch 105 a 106. Tento postup predkladania ponúk musí byť nediskriminačný a musí zabezpečiť účasť dostatočného počtu podnikov. Rozpočet súvisiaci s postupom predkladania ponúk musí byť navyše záväzne obmedzený v tom zmysle, že nie všetkým účastníkom sa môže poskytnúť pomoc. Pomoc sa musí napokon poskytnúť na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom, čím sa vylúčia ďalšie dojednávania.

Oprávnené náklady

105. Oprávnené investičné náklady na obnoviteľnú energiu nesmú prekročiť mimoriadne investičné náklady, ktoré znáša príjemca, v porovnaní s konvenčnou elektrárnou alebo konvenčným systémom vykurovania rovnakej kapacity z hľadiska efektívnej výroby energie.
106. Oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou na obnoviteľné zdroje energie a ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch existencie tejto investície, ako je stanovené v bodoch 81, 82 a 83.

⁽⁴⁹⁾ Pojem „výrobné náklady“ je potrebné chápať ako náklady očistené od akejkoľvek pomoci, ale vrátane normálnej výšky zisku.

3.1.6.2. Prevádzková pomoc

107. Prevádzková pomoc na výrobu obnoviteľnej energie môže byť odôvodnená v prípade, ak ide o pokrytie rozdielu medzi nákladmi na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov energie a trhovou cenou danej formy energie. Toto platí pre výrobu obnoviteľnej energie určenej na ďalší predaj na trhu, ako aj pre energiu na vlastnú spotrebu podniku.
108. Štáty EZVO môžu poskytnúť pomoc na obnoviteľné zdroje energie týmito spôsobmi:
109. Možnosť 1
- a) Štáty EZVO môžu poskytnúť prevádzkovú pomoc na kompenzáciu rozdielu medzi nákladmi na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane odpisov mimoriadnych investícií na ochranu životného prostredia a trhovou cenou danej formy energie. Prevádzkovú pomoc možno potom poskytnúť až do úplného odpísania zariadenia podľa bežných pravidiel účtovníctva. Akákoľvek ďalšia energia vyrobená týmto zariadením už nie je oprávnená na žiadnu pomoc. Pomoc však môže pokrývať aj bežné kapitálové výnosy.
  - b) Keď sa pomoc poskytne v súlade s písmenom a), pri určovaní výšky prevádzkovej pomoci sa od výrobných nákladov musí odpočítať akákoľvek investičná pomoc poskytnutá danému podniku v súvislosti s novým zariadením. V rámci notifikácie schém pomoci dozornému úradu musia štáty EZVO stanoviť presné mechanizmy podpory, a najmä metódy výpočtu výšky pomoci.
  - c) Na rozdiel od väčšiny iných obnoviteľných zdrojov energie si biomasa vyžaduje relatívne nízke investičné náklady, ale vyššie prevádzkové náklady. Dozorný úrad bude preto priaznivejšie hodnotiť prevádzkovú pomoc na výrobu obnoviteľnej energie z biomasy prevyšujúcu sumu investície, ak štáty EZVO preukážu, že súhrnné náklady znášané podnikmi po odpísaní zariadenia sú stále vyššie ako trhové ceny energie.
110. Možnosť 2
- a) Štáty EZVO môžu tiež poskytnúť podporu na obnoviteľné zdroje energie prostredníctvom trhových mechanizmov, ako sú napr. zelené certifikáty alebo výzvy na predkladanie ponúk. Tieto trhové mechanizmy umožňujú všetkým výrobcom obnoviteľnej energie získať nepriamy prospech z garantovaného dopytu po ich energii za cenu vyššiu, ako je trhová cena konvenčnej energie. Cena týchto zelených certifikátov nie je stanovená vopred, ale závisí od ponuky a dopytu.
  - b) V prípade, že tieto trhové mechanizmy predstavujú štátnu pomoc, dozorný úrad ich môže schváliť, ak štáty EZVO preukážu, že podpora je nevyhnutná na zabezpečenie životaschopnosti týchto obnoviteľných zdrojov energie, celkovo nepovedie k nadmernej kompenzácii a neodradí výrobcov obnoviteľnej energie od zvyšovania svojej konkurencieschopnosti. Dozorný úrad EZVO povolí takéto systémy pomoci na obdobie desiatich rokov.
111. Možnosť 3
- Okrem toho môžu štáty EZVO poskytnúť prevádzkovú pomoc v súlade s ustanoveniami uvedenými v bode 100.

3.1.7. Pomoc na kogeneráciu

112. Environmentálna investičná a prevádzková pomoc na kogeneráciu sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak kogeneračná jednotka spĺňa definíciu vysokoefektívnej kogenerácie stanovenej v bode 70 ods. 11 a ak v súvislosti s investičnou pomocou:
- a) nová kogeneračná jednotka dosiahne celkovo v porovnaní s oddelenou výrobou také úspory primárnej energie, ako sa stanovuje v smernici 2004/8/ES⁽⁵⁰⁾ a v rozhodnutí 2007/74/ES;
  - b) vylepšenie existujúcej kogeneračnej jednotky alebo prestavba existujúcej elektrárnskej jednotky na kogeneračnú jednotku prinesie v porovnaní s pôvodnou situáciou úsporu primárnej energie.
113. V prípade prevádzkovej pomoci musí existujúca kogeneračná jednotka zodpovedať definícii vysokoefektívnej kogenerácie stanovenej v bode 70 ods. 11, ako aj požiadavke na celkové úspory primárnej energie v porovnaní s oddelenou výrobou, ako je vymedzené v smernici 2004/8/ES⁽⁵¹⁾ a v rozhodnutí 2007/74/ES.

3.1.7.1. Investičná pomoc

Intenzita pomoci

114. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 60 % oprávnených investičných nákladov.
115. Ak sa investičná pomoc na kogeneráciu poskytuje MSP, intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v tabuľke.

⁽⁵⁰⁾ Smernica bola začlenená do Dohody o EHP v bode 24 prílohy IV.

⁽⁵¹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 50.

	Intenzita pomoci na vysokoefektívnu kogeneráciu
Malé podniky	80 %
Stredné podniky	70 %
Veľké podniky	60 %

116. V prípadoch, keď sa investičná pomoc poskytne na základe výlučne konkurenčného postupu predkladania ponúk vychádzajúceho z jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií, ktorý účinne zabezpečí, že výška pomoci bude iba taká, aby pokryla minimálne požiadavky nevyhnutné na dosiahnutie maximálnej úspory energie, môže intenzita pomoci dosiahnuť až 100 % oprávnených investičných nákladov vymedzených v bodoch 117 a 118. Tento postup predkladania ponúk musí byť nediskriminačný a musí zabezpečiť účasť dostatočného počtu podnikov. Rozpočet súvisiaci s postupom predkladania ponúk musí byť navyše záväzne obmedzený v tom zmysle, že nie všetkým účastníkom sa môže poskytnúť pomoc. Pomoc sa musí napokon poskytnúť na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom, čím sa vylúčia ďalšie dojednávania.

Oprávnené náklady

117. Oprávnené náklady nesmú prekročiť mimoriadne investičné náklady potrebné na uskutočnenie vysokoefektívneho zariadenia na kogeneráciu v porovnaní s referenčnou investíciou.
118. Oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou a ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch existencie tejto investície, ako je stanovené v bodoch 81 až 83.

3.1.7.2. Prevádzková pomoc

119. Prevádzková pomoc na vysokoefektívnu kogeneráciu sa môže poskytnúť v súlade s pravidlami pre prevádzkovú pomoc na obnoviteľnú energiu, ktoré sú stanovené v oddiele 3.1.6.2:

- a) podnikom, ktoré dodávajú elektrickú energiu a teplo verejnosti, ak náklady na výrobu tejto elektrickej energie alebo tepla sú vyššie ako ich tržobná cena. V rozhodnutí o nevyhnutnosti pomoci sa zohľadnia náklady a výnosy z výroby a predaja elektrickej energie alebo tepla;
- b) na priemyselné využitie kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla, ak možno preukázať, že výrobné náklady jednej jednotky energie s použitím tejto techniky sú vyššie ako tržobná cena jednej jednotky konvenčnej energie. Výrobné náklady môžu zahŕňať bežné kapitálové výnosy zariadenia, ale všetok zisk podniku z výroby tepla sa musí odpočítať z výrobných nákladov.

3.1.8. Pomoc na energeticky efektívne diaľkové vykurovanie

120. Environmentálna investičná pomoc pre energeticky efektívne zariadenia diaľkového vykurovania⁽⁵²⁾ sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak vedie k úspore primárnej energie a ak prijímajúce zariadenie diaľkového vykurovania spĺňa definíciu energeticky efektívneho diaľkového vykurovania uvedenú v bode 70 ods. 13 a ak:

- a) kombinovaná prevádzka výroby tepla (ako aj elektriny v prípade kogenerácie) a rozvod tepla prinesie úspory primárnej energie alebo
- b) je investícia určená na využitie a rozvod odpadového tepla na účely diaľkového vykurovania.

Intenzita pomoci

121. Intenzita pomoci na zariadenia diaľkového vykurovania nesmie prekročiť 50 % oprávnených investičných nákladov. Ak je pomoc určená len na výrobnú časť zariadenia diaľkového vykurovania, budú sa na energeticky efektívne zariadenia diaľkového vykurovania, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje energie alebo kogeneráciu, vzťahovať pravidlá stanovené v oddieloch 3.1.6 a 3.1.7.
122. Ak sa investičná pomoc na energeticky efektívne diaľkové vykurovanie poskytne MSP, intenzitu pomoci možno zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v tabuľke.

	Intenzita pomoci na energeticky efektívne diaľkové vykurovanie s využitím konvenčných zdrojov energie
Malé podniky	70 %

⁽⁵²⁾ S výnimkou infraštruktúry súvisiacej s diaľkovým vykurovaním, ktorého financovanie nespadá do pôsobnosti týchto usmernení a bude sa posudzovať len podľa článku 61 ods. 3 písm. c).

	Intenzita pomoci na energeticky efektívne diaľkové vykurovanie s využitím konvenčných zdrojov energie
Stredné podniky	60 %
Veľké podniky	50 %

123. V prípadoch, keď sa investičná pomoc poskytne na základe výlučne konkurenčného postupu predkladania ponúk vychádzajúceho z jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií, ktorý účinne zabezpečí, že výška pomoci bude iba taká, aby pokryla minimálne požiadavky nevyhnutné na dosiahnutie maximálnej úspory energie, môže intenzita pomoci dosiahnuť až 100 % oprávnených investičných nákladov vymedzených v bodoch 117 a 118. Tento postup predkladania ponúk musí byť nediskriminačný a musí zabezpečiť účasť dostatočného počtu podnikov. Rozpočet súvisiaci s postupom predkladania ponúk musí byť navyše záväzne obmedzený v tom zmysle, že nie všetkým účastníkom sa môže poskytnúť pomoc. Pomoc sa musí napokon poskytnúť na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom, čím sa vylúčia ďalšie dojednávania.

Oprávnené náklady

124. Oprávnené náklady nesmú prekročiť mimoriadne investičné náklady potrebné na uskutočnenie investície vedúcej k energeticky efektívnemu diaľkovému vykurovaniu v porovnaní s referenčnou investíciou.
125. Oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou a ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch existencie tejto investície, ako je stanovené v bodoch 81 až 83.

3.1.9. Pomoc na odpadové hospodárstvo

126. Environmentálna investičná pomoc na hospodárenie s odpadom iných podnikov vrátane činností zameraných na opätovné využitie, recykláciu a zhodnotenie sa považuje za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak je toto hospodárstvo v súlade s hierarchickou klasifikáciou zásad odpadového hospodárstva⁽⁵³⁾ a s podmienkami uvedenými v bode 127.
127. Investičná pomoc na odpadové hospodárstvo sa poskytne len vtedy, ak je splnená každá z týchto podmienok:
- cieľom investície je znížiť znečistenie vytvárané inými podnikmi (znečisťovateľmi) a nevzťahuje sa na znečistenie vytvárané príjemcom pomoci;
  - pomoc neoslobodzuje znečisťovateľov nepriamo od ich povinností, ktoré pre ne vyplývajú z právnych predpisov Spoločenstva, ani od povinností, ktoré by sa mali považovať za bežné náklady podniku pre znečisťovateľov;
  - investícia ide nad rámec „bežného stavu“⁽⁵⁴⁾ alebo využíva konvenčné technológie inovačným spôsobom;
  - spracúvané materiály by sa inak zlikvidovali alebo spracovali spôsobom, ktorý je menej šetrný k životnému prostrediu;
  - investícia nezvyšuje len dopyt po materiáloch na recykláciu bez zvyšovania zberu týchto materiálov.

Intenzita pomoci

128. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 50 % oprávnených investičných nákladov.
129. Ak sa investičná pomoc na odpadové hospodárstvo poskytne MSP, intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v tabuľke.

	Intenzita pomoci na odpadové hospodárstvo
Malé podniky	70 %
Stredné podniky	60 %
Veľké podniky	50 %

⁽⁵³⁾ Klasifikácia uvedená v oznámení Komisie o revízii stratégie Spoločenstva pre odpadové hospodárstvo [KOM(96) 399 v konečnom znení, 30.7.1996]. V tomto oznámení Komisia zdôrazňuje, že odpadové hospodárstvo je prioritným cieľom Spoločenstva na zníženie rizík pre životné prostredie. Pojem nakladanie s odpadom je potrebné chápať z troch hľadísk: opätovné využitie, recyklácia a zhodnotenie. Odpad, ktorého produkcia je nevyhnutná, sa musí spracovať a bezpečne odstrániť. V oznámení o tematickej stratégii predchádzania vzniku odpadu a jeho recyklovania [KOM(2005) 666] Komisia opätovne zdôraznila záväzok dodržiavať tieto zásady a predpokladá konkrétne opatrenia na podporu predchádzania vzniku odpadu, ako napr. ekologický dizajn procesov a výrobkov alebo stimuly pre MSP na prijímanie opatrení na predchádzanie vzniku odpadu a recyklovanie.

⁽⁵⁴⁾ „Bežný stav“ znamená postup, v ktorom je využitie odpadového produktu na výrobu konečného výrobku bežnou, ekonomicky ziskovou praxou. Koncept „bežný stav“ sa musí primerane interpretovať z hľadiska stavu technológie v EHP a spoločného trhu.

Oprávnené náklady

130. Oprávnené náklady nesmú prekročiť mimoriadne investičné náklady potrebné na uskutočnenie investície vedúcej k odpadovému hospodárstvu, ktoré znáša príjemca, v porovnaní s referenčnou investíciou, t. j. s konvenčnou výrobou bez odpadového hospodárstva rovnakej kapacity. Náklady na takúto referenčnú investíciu sa musia odpočítať od oprávnených nákladov.
131. Oprávnené náklady sa musia vypočítať čisté bez akýchkoľvek prevádzkových výhod a prevádzkových nákladov, ktoré súvisia s mimoriadnou investíciou do odpadového hospodárstva a ktoré vzniknú v prvých piatich rokoch existencie tejto investície⁽⁵⁵⁾, ako je stanovené v bodoch 81 až 83.

3.1.10. Pomoc na rekultiváciu kontaminovaných miest

132. Investičná pomoc pre podniky, ktoré naprávajú škodu na životnom prostredí rekultiváciou kontaminovaných miest sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP⁽⁵⁶⁾, ak vedie k zlepšeniu ochrany životného prostredia. Daná škoda na životnom prostredí znamená poškodenie kvality pôdy, povrchovej vody alebo podzemnej vody.

Ak je znečisťovateľ jednoznačne identifikovaný, táto osoba musí financovať rekultiváciu v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ a nemôže sa jej poskytnúť žiadna štátna pomoc. V tejto súvislosti je „znečisťovateľ“ osoba zodpovedná podľa právnych predpisov platných v jednotlivých štátoch EZVO bez toho, aby bola dotknutá možnosť prijímania pravidiel Spoločenstva v tejto oblasti.

Ak znečisťovateľ nebol zistený alebo ho nemožno prinútiť, aby znášal náklady znečistenia, pomoc sa môže poskytnúť osobe, ktorá je zodpovedná za vykonanie prác.

Intenzita pomoci

133. Pomoc na rekultiváciu kontaminovaných miest môže dosiahnuť až 100 % oprávnených nákladov.

Celková výška pomoci nesmie za žiadnych okolností prekročiť skutočné výdavky, ktoré vznikli podniku.

Oprávnené náklady

134. Oprávnené náklady sa rovnajú nákladom na rekultivačné práce mínus zvýšená hodnota pozemku. Všetky výdavky, ktoré vzniknú podniku pri rekultivácii svojho miesta bez ohľadu na to, či tieto výdavky môže vo svojej súvahe vykazovať ako stále aktívum, sa v prípade rekultivácie kontaminovaných miest považujú za oprávnenú investíciu.

3.1.11. Pomoc na premiestnenie podnikov

135. Investičná pomoc na premiestnenie podnikov na nové miesta z dôvodov ochrany životného prostredia sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak spĺňa tieto podmienky:

a) zmena umiestnenia sa musí uskutočniť z dôvodov ochrany životného prostredia alebo prevencie a musí byť nariadená správnym alebo súdnym rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci alebo dohodnutá medzi podnikom a príslušným orgánom verejnej moci;

b) podnik musí dodržiavať najprísnejšie environmentálne normy platné v novom regióne, v ktorom je umiestnený.

136. Príjmom môže byť:

a) podnik nachádzajúci sa na území mesta alebo na osobitnom chránenom území, ktoré zodpovedá územiám takto označeným podľa smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín⁽⁵⁷⁾, a tento podnik zákonne vykonáva (t. j. spĺňa všetky právne požiadavky vrátane všetkých environmentálnych noriem, ktoré sa tohto podniku týkajú) činnosť produkujúcu veľké znečistenie a vzhľadom na to sa musí premiestniť do vhodnejšej oblasti, alebo

b) podnik alebo zariadenie spadajúce do pôsobnosti smernice Seveso II⁽⁵⁸⁾.

Intenzita pomoci

137. Intenzita pomoci nesmie prekročiť 50 % oprávnených investičných nákladov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredné podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky, ako sa uvádza v tabuľke.

⁽⁵⁵⁾ Ak sa investícia týka výlučne ochrany životného prostredia bez akýchkoľvek iných ekonomických výhod, pri určovaní oprávnených nákladov sa neuplatňuje žiadne ďalšie znížovanie.

⁽⁵⁶⁾ Rekultivačné práce vykonávané orgánmi verejnej moci na vlastnom pozemku nepodliehajú ako také článku 87 zmluvy. Otázky štátnej pomoci však môžu vzniknúť vtedy, ak sa pozemok po rekultivácii predá za cenu nižšiu, ako je jeho trhová hodnota. Usmernenia Dozorného úradu EZVO o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi (Ú. v. ES L 137, 8.6.2000, dodatok EHP č. 26) sú naďalej platné.

⁽⁵⁷⁾ Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7.

⁽⁵⁸⁾ Smernica bola začlenená do Dohody o EHP v bode 23 písm. a) prílohy X.

	Intenzita pomoci na premiestnenie
Malé podniky	70 %
Stredné podniky	60 %
Veľké podniky	50 %

Oprávnené náklady

138. Na určenie výšky oprávnených nákladov v prípade pomoci na premiestnenie Dozorný úrad EZVO zohľadňuje najmä:

a) tieto výhody:

- i) výnos z predaja alebo prenájmu zanechaného závodu alebo pozemku;
- ii) náhradu vyplatenú v prípade vyvlastnenia;
- iii) akékoľvek iné výnosy súvisiace s prevodom závodu, najmä výnosy vyplývajúce zo zlepšenia používanej technológie pri príležitosti prevodu a účtovné výnosy súvisiace s lepším využitím závodu;
- iv) investície týkajúce sa akéhokoľvek zvýšenia kapacity;

b) tieto náklady:

- i) náklady spojené s kúpou pozemku, výstavbou alebo kúpou nového závodu rovnakej kapacity, ako mal zanechaný závod;
- ii) akékoľvek pokuty udelené podniku za ukončenie zmluvy o prenájme pozemku alebo budov, ak je predčasné ukončenie tejto zmluvy výsledkom správneho alebo súdneho rozhodnutia, ktoré nariadilo zmenu umiestnenia.

3.1.12. Pomoc zahrnutá v systémoch obchodovania s povoleniami

139. Systémy obchodovania s povoleniami môžu zahŕňať štátnu pomoc v rôznych formách, napríklad keď sa povolenia a kvóty poskytujú za nižšiu cenu ako trhová, a toto konanie možno pričítať štátu EZVO.

140. Štátna pomoc vyplývajúca zo systémov obchodovania s povoleniami môže byť vyhlásená za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak sú splnené podmienky uvedené v písmenách a) až d) tohto bodu a v bode 141. Odchylné od uvedeného sa bod 141 neuplatňuje na obdobie obchodovania, ktoré sa končí 31. decembra 2012, pre systémy obchodovania s povoleniami podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES⁽⁵⁹⁾ (ďalej len „európsky systém obchodovania s emisnými kvótami“):

- a) systémy obchodovania s povoleniami musia byť vytvorené tak, aby dosiahli ciele ochrany životného prostredia vyššie ako ciele, ktoré sa majú dosiahnuť na základe noriem Spoločenstva záväzných pre dané podniky;
- b) pridelovanie sa musí vykonávať transparentne na základe objektívnych kritérií a zdrojov údajov najvyššej dostupnej kvality a celková výška obchodovateľných povolení alebo kvót poskytnutých jednotlivým podnikom za nižšiu cenu, ako je ich trhová hodnota, nesmie byť vyššia než ich očakávané potreby, ktoré sa odhadujú pre situáciu bez systému obchodovania;
- c) metodika rozdeľovania nesmie uprednostňovať určité podniky alebo určité odvetvia, pokiaľ to nie je odôvodnené environmentálnou logikou samotného systému alebo ak sú takéto pravidlá potrebné z dôvodov konzistencie s ostatnými environmentálnymi politikami;
- d) predovšetkým nové subjekty na trhu zásadne nedostávajú povolenia ani kvóty za priaznivejších podmienok, ako platia pre existujúce podniky, ktoré už fungujú na tých istých trhoch. Pridelenie vyšších kvót existujúcim zariadeniam v porovnaní s novými subjektmi na trhu by nemalo viesť k vytvoreniu neprímeraných prekážok vstupu na trh.

⁽⁵⁹⁾ Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32. Smernica bola začlenená do Dohody o EHP v bode 21 písm. a) bode 1 prílohy XX.

141. Dozorný úrad posúdi nevyhnutnosť a proporionalitu štátnej pomoci v rámci systému obchodovania s povoleniami podľa týchto kritérií:
- a) výber príjemcov musí byť založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa musí v zásade poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým účastníkom hospodárskej súťaže v tom istom odvetví/na relevantnom trhu, ak sa nachádzajú v podobnej faktickej situácii;
  - b) plné obchodovanie formou aukcie musí viesť k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov v každom odvetví alebo kategórii individuálnych príjemcov;
  - c) podstatné zvýšenie výrobných nákladov sa nemôže preniesť na spotrebiteľov bez toho, aby viedlo k významnému zníženiu predaja. Táto analýza sa môže uskutočniť okrem iného na základe odhadov cenovej elasticity výroby príslušného odvetvia. Tieto odhady sa uskutočnia na relevantnom geografickom trhu. Na hodnotenie, či zvýšenie nákladov zo systému obchodovania s povoleniami sa nemôže preniesť na spotrebiteľa, možno použiť odhady poklesu predaja, ako aj ich vplyv na ziskovosť spoločnosti;
  - d) nie je možné, aby jednotlivé podniky v odvetví znížili úrovne emisií tak, aby cena, ktorú musia zaplatiť za certifikáty, bola únosná. Spotrebu, ktorú nemožno znížiť, možno preukázať zabezpečením úrovni emisií odvodených od najvýkonnejšej technológie v EHP a jej použitím ako referenčnej hodnoty. Každý podnik, ktorý dosiahne najvýkonnejšiu technológiu, môže nanajvýš získať kvótu, ktorá zodpovedá zvýšeniu výrobných nákladov zo systému obchodovania s povoleniami využitím najvýkonnejšej technológie, ktoré sa nemôžu preniesť na spotrebiteľov. Každý podnik, ktorý má horšiu environmentálnu výkonnosť, získa nižšiu kvótu, ktorá je primeraná jej environmentálnej výkonnosti.
- 3.2. *Stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci*
142. Štátna pomoc musí mať stimulujúci účinok. Výsledkom štátnej pomoci na ochranu životného prostredia musí byť taká zmena správania príjemcu pomoci, ktorá zvýši úroveň ochrany životného prostredia.
143. Dozorný úrad sa domnieva, že pomoc nemá stimulačný účinok na príjemcu vo všetkých prípadoch, v ktorých príjemca začal vykonávať projekt skôr, ako podal žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom.
144. Ak sa projekt, na ktorý bola pomoc poskytnutá, nezačal pred podaním žiadosti o pomoc, predpokladá sa, že pre všetky kategórie pomoci poskytnutej malým a stredným podnikom je požiadavka stimulačného účinku automaticky splnená, okrem prípadov, v ktorých sa musí pomoc posúdiť v súlade s podrobným posúdením v kapitole 5.
145. Pri všetkých ostatných projektoch, na ktoré bola pomoc poskytnutá, dozorný úrad vyžaduje, aby štát EZVO, ktorý pomoc notifikoval, preukázal stimulačný účinok.
146. Na preukázanie stimulačného účinku musí daný štát EZVO dokázať, že bez pomoci, t. j. v protichodnej situácii, by sa alternatíva šetrnejšia k životnému prostrediu nezachovala. Na tento účel daný štát EZVO poskytne informácie, ktoré preukážu, že:
- a) protichodná situácia je spoľahlivá;
  - b) oprávnené náklady boli vypočítané v súlade s metodikou stanovenou v bodoch 81, 82 a 83
  - c) investícia by bez pomoci nebola dostatočne zisková, pričom sa v primeranej miere zohľadnia výhody spojené s investíciou bez pomoci vrátane hodnoty obchodovateľných povolení, ktoré by mohli byť príslušnému podniku dostupné po uskutočnení investície šetrnej k životnému prostrediu.
- 3.3. *Zlučiteľnosť pomoci podľa článku 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP*
147. Pomoc na podporu realizácie dôležitých projektov v spoločnom európskom záujme, ktoré sú environmentálnou prioritou, možno považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP podľa článku 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP, ak sú splnené tieto podmienky:
- a) návrh pomoci sa týka projektu, ktorý je konkrétny a jasne definovaný z hľadiska podmienok jeho implementácie vrátane účastníkov, jeho cieľov a účinkov a spôsobu, ako dosiahnuť jeho ciele. Dozorný úrad môže považovať za jeden projekt aj skupinu projektov;
  - b) projekt musí byť v spoločnom európskom záujme: projekt musí konkrétnym, príkladným a identifikovateľným spôsobom prispievať k záujmu EHP v oblasti ochrany životného prostredia, napríklad musí mať veľký význam pre environmentálnu stratégiu EHP alebo Európskej únie. Výhoda, ktorá sa má dosiahnuť cieľom projektu, sa nesmie obmedzovať len na štát EZVO alebo štáty EZVO, ktoré ho implementujú, ale musí sa rozšíriť na EHP ako celok. Projekt musí predstavovať podstatný príspevok k dosiahnutiu cieľov EHP alebo Spoločenstva. Skutočnosť, že projekt realizujú podniky v rôznych štátoch EZVO, nie je dostatočná;
  - c) pomoc je nevyhnutná a predstavuje stimul na realizáciu projektu, ktorý musí zahŕňať vysokú mieru rizika;
  - d) projekt má z hľadiska svojho rozsahu veľký význam: musí byť dostatočne veľký a vytvárať podstatné environmentálne účinky.

148. Na to, aby dozorný úrad mohol takéto projekty riadne posúdiť, je potrebné preukázať spoločný európsky záujem prakticky: treba napríklad preukázať, že projekt umožňuje výrazný pokrok k dosiahnutiu konkrétnych environmentálnych cieľov EHP alebo Spoločenstva.
149. Dozorný úrad bude posudzovať notifikované projekty priaznivejšie, ak zahŕňajú výrazný vlastný príspevok príjemcu na projekt. Rovnako bude priaznivejšie posudzovať notifikované projekty zahŕňajúce podniky z väčšieho počtu štátov EZVO.
150. Ak sa pomoc považuje za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v súlade s článkom 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP, dozorný úrad môže povoliť pomoc vo vyšších sadzbách, než sú inak stanovené v týchto usmerneniach.

4. **Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní alebo oslobodenia od týchto daní**

151. Pomoc vo forme zníženia environmentálnych daní alebo oslobodení od týchto daní sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak táto pomoc prispieva aspoň nepriamo k zlepšeniu úrovne ochrany životného prostredia a ak zníženia dane a oslobodenia od dane nestážujú dosiahnutie všeobecného sledovaného cieľa.
152. Aby boli zníženia alebo oslobodenia od daní, ktoré zodpovedajú daniam harmonizovaným v rámci Spoločenstva, a to najmä daniam harmonizovaným smernicou 2003/96/ES, schválené v súlade s článkom 61 Dohody o EHP, musia byť tieto zníženia alebo oslobodenia od daní zlučiteľné s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva a byť v súlade s obmedzeniami a podmienkami stanovenými v týchto predpisoch⁽⁶⁰⁾.
153. Pomoc vo forme zníženia alebo oslobodení od daní, ktoré zodpovedajú environmentálnym daniam harmonizovaným v rámci Spoločenstva, sa považuje za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP na obdobie 10 rokov, ak prijímatelia pomoci platia aspoň výšku daní, ktorá zodpovedá minimálnej výške daní Spoločenstva ustanovenej v príslušnej smernici⁽⁶¹⁾.
154. Pomoc vo forme zníženia alebo oslobodenia od iných environmentálnych daní, ako sú uvedené v bode 153⁽⁶²⁾, sa považuje za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP na obdobie 10 rokov, ak sú splnené podmienky stanovené v bodoch 155 až 159.
155. Pri analýze daňových systémov, ktoré obsahujú prvky štátnej pomoci vo forme zníženia alebo oslobodení od takýchto daní, bude dozorný úrad analyzovať najmä nevyhnutnosť a proporcionálnosť pomoci a jej účinky na úroveň dotknutých hospodárskych odvetví.
156. Na tento účel sa dozorný úrad bude opierať o informácie poskytnuté štátmi EZVO. Informácie by na jednej strane mali obsahovať údaje o príslušnom odvetví (príp. odvetviach) alebo kategóriách príjemcov, na ktorých sa vzťahujú oslobodenia/zníženia, a na strane druhej údaje o situácii hlavných príjemcov v každom dotknutom odvetví a o tom, ako môže zdaňovanie ovplyvniť ochranu životného prostredia. Oslobodené odvetvia by mali byť náležite opísané a mal by byť poskytnutý zoznam najväčších príjemcov v každom odvetví (posudzovať by sa mal najmä obrat, tržový podiel a výška daňového základu). Pre každé odvetvie by mali byť poskytnuté informácie o najvýkonnejších technológiách v rámci EHP týkajúcich sa znižovania environmentálnych škôd, ktoré je predmetom dane.
157. Pomoc vo forme znižovania alebo oslobodení od environmentálnych daní musí byť ďalej nevyhnutná a proporcionálna.
158. Dozorný úrad bude považovať pomoc za nevyhnutnú, ak budú súčasne splnené tieto podmienky:
- a) výber príjemcov musí byť založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa musí v zásade poskytnúť rovnakým spôsobom všetkým účastníkom hospodárskej súťaže v tom istom odvetví na relevantnom trhu⁽⁶³⁾, ak sa nachádzajú v podobnej faktickej situácii;
- b) environmentálna daň bez zníženia musí viesť k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov v každom odvetví alebo kategórii jednotlivých príjemcov⁽⁶⁴⁾;

⁽⁶⁰⁾ Podmienka, že zníženia alebo oslobodenia od daní musia byť zlučiteľné s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva, sa uplatňuje len na účely posúdenia zlučiteľnosti opatrenia s týmito usmerneniami. V tejto súvislosti pozri tiež bod 10 vyššie.

⁽⁶¹⁾ Pozri bod 70 ods. 15.

⁽⁶²⁾ Napríklad zníženia alebo oslobodenia od daní, ktoré nie sú upravené právnymi predpismi Spoločenstva alebo sú nižšie ako minimálna výška dane Spoločenstva.

⁽⁶³⁾ Podľa definície v oznámení dozorného úradu o vymedzení relevantných trhov na účely práva hospodárskej súťaže v rámci EHP (Ú. v. ES L 200, 16.7.1998, s. 48, a dodatok EHP k Ú. v. ES č. 28, 16.7.1998, s. 3).

⁽⁶⁴⁾ V súvislosti s energetickými výrobkami a elektrinou sa bude „energeticky náročný podnik“ podľa definície v článku 17 ods. 1 písm. a) smernice 2003/96/ES považovať za spĺňajúci toto kritérium, pokiaľ toto ustanovenie zostane účinné.

- c) podstatné zvýšenie výrobných nákladov nemôže byť prenesené na spotrebiteľov bez toho, aby viedlo k významnému zníženiu predaja. V tejto súvislosti môžu štáty EZVO poskytnúť okrem iného odhady o cenovej elasticite výrobu príslušného odvetvia na relevantnom geografickom trhu⁽⁶⁵⁾, ako aj odhady strateného predaja a/alebo znížených ziskov podnikov v príslušnom odvetví/katégorii.

159. Dozorný úrad bude považovať pomoc za proporcionálnu, ak bude splnená jedna z týchto podmienok:

- a) schéma ustanovuje kritériá, ktoré zabezpečia, že každý jednotlivý príjemca zaplatí časť výšky vnútroštátnej dane, ktorá vo všeobecnosti zodpovedá environmentálnej výkonnosti každého jednotlivého príjemcu v porovnaní s výkonnosťou najvýkonnejšej technológie v rámci EHP. V rámci schémy pomoci každý podnik, ktorý dosiahne najvýkonnejšiu technológiu, môže nanajvýš získať zníženie dane, ktoré zodpovedá zvýšeniu výrobných nákladov z dane využitím najvýkonnejšej technológie, ktoré sa nemôže preniesť na spotrebiteľov. Každý podnik, ktorý má nižšiu environmentálnu výkonnosť, získa menšie zníženie, ktoré je proporcionálne k jeho environmentálnej výkonnosti;
- b) príjemcovia pomoci platia aspoň 20 % vnútroštátnej dane okrem prípadov, ak vzhľadom na malé narušenie hospodárskej súťaže možno odôvodniť nižšiu sadzbu;
- c) zníženia alebo oslobodenia sú podmienené uzavretím dohôd medzi štátom EZVO a podnikom alebo združením podnikov prijímajúcim pomoc, v ktorých sa podniky alebo združenia podnikov zaväzujú dosiahnuť ciele ochrany životného prostredia, ktoré majú taký istý účinok, ako keby sa uplatnilo písmeno a) alebo b) alebo minimálna výška dane Spoločenstva. Takéto dohody alebo záväzky sa môžu okrem iného vzťahovať na zníženie spotreby energie, zníženie emisií alebo iné opatrenie na ochranu životného prostredia a musia spĺňať tieto podmienky:
- i) obsah dohôd musia prerokovať jednotlivé štáty EZVO a musia sa v nich najmä vymedziť ciele a určiť presný časový rámec na dosiahnutie týchto cieľov;
- ii) štáty EZVO musia zabezpečiť nezávislé⁽⁶⁶⁾ a včasné monitorovanie záväzkov uzavretých v týchto dohodách;
- iii) tieto dohody sa musia z hľadiska technologického a iného vývoja pravidelne revidovať a obsahovať účinné ustanovenia o postihu, ktoré sa uplatnia v prípade nesplnenia záväzkov.

5. Zlučiteľnosť pomoci podliehajúcej podrobnému posúdeniu

5.1. Opatrenia podliehajúce podrobnému posúdeniu

160. Aby mohol dozorný úrad vykonať podrobnejšie posúdenie všetkých väčších súm pomoci poskytnutých podľa povolených schém a rozhodnúť, či je takáto pomoc zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP, štáty EZVO notifikujú túto pomoc predtým, ako sa jednotlivá investičná alebo prevádzková pomoc poskytne podľa povolenej schémy alebo individuálne, ak pomoc spĺňa tieto podmienky⁽⁶⁷⁾:

- a) pri opatreniach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o skupinových výnimkách: všetky prípady oznámené dozornému úradu na základe individuálnej oznamovacej povinnosti, ako to ustanovuje nariadenie o skupinových výnimkách;
- b) pri individuálnych opatreniach, ktorých sa týkajú tieto usmernenia⁽⁶⁸⁾: všetky tieto prípady:
- i) investičná pomoc: ak je pomoc vyššia ako 7,5 milióna EUR pre jeden podnik (aj keď len ako súčasť schválenej schémy pomoci);
- ii) prevádzková pomoc na úsporu energie: ak výška pomoci presiahne 5 miliónov EUR pre jeden podnik na päť rokov;
- iii) prevádzková pomoc na výrobu obnoviteľnej elektriny a/alebo kombinovanú výrobu tepla z obnoviteľných zdrojov: ak sa pomoc poskytuje na zariadenia vyrábajúce elektrinu z obnoviteľných zdrojov v prevádzkach s výslednou kapacitou výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov viac ako 125 MW;
- iv) prevádzková pomoc na výrobu biopaliva: ak sa pomoc poskytuje na zariadenia na výrobu biopaliva v prevádzkach s výslednou produkciou viac ako 150 000 t ročne;
- v) prevádzková pomoc na kogeneráciu: ak sa pomoc poskytuje na zariadenie na kogeneráciu s výslednou kapacitou kogenerácie elektriny viac ako 200 MW. Pomoc na výrobu tepla kogeneráciou sa v súvislosti s notifikáciou bude posudzovať na základe kapacity elektriny.

⁽⁶⁵⁾ Podľa definície v oznámení dozorného úradu o vymedzení relevantných trhov na účely práva hospodárskej súťaže v rámci EHP (Ú. v. ES L 200, 16.7.1998, s. 48, a dodatok EHP k Ú. v. ES č. 28, 16.7.1998, s. 3).

⁽⁶⁶⁾ Na tieto účely nie je podstatné, či monitorovanie uskutočňuje verejnoprávny, alebo súkromný orgán.

⁽⁶⁷⁾ To platí aj bez ohľadu na to, či má jednotlivý príjemca výhody zároveň z oslobodenia alebo zníženia dane posudzovaného podľa kapitoly 4.

⁽⁶⁸⁾ Oslobodenia a zníženia environmentálnych daní uvedené v kapitole 4 týchto usmernení nebudú predmetom podrobného posúdenia. Pomoc poskytnutá vo forme fiškálnej pomoci v súlade s kapitolou 3 bude však predmetom podrobného posúdenia, ak sa prekročia prahové hodnoty uvedené v tomto bode.

161. Štáty EZVO môžu poskytnúť prevádzkovú pomoc na nové zariadenia na výrobu obnoviteľnej energie na základe výpočtu ušetrovaných vonkajších nákladov. Ak sa táto metóda použije na určenie výšky pomoci, opatrenie sa musí notifikovať a byť predmetom podrobného posúdenia bez ohľadu na prahové hodnoty v bode 160 písm. b) bode iii). Ušetrené vonkajšie náklady predstavujú peňažné vyčíslenie dodatočnej socioenvironmentálnej škody, ktorú by spoločnosť utrpela, ak by rovnaké množstvo energie vyrobil výrobný závod fungujúci na základe konvenčných foriem energie. Tieto náklady sa vypočítavajú na základe rozdielu medzi vonkajšími nákladmi, ktoré vyprodukujú a nezaplatia výrobcovia energie z obnoviteľných zdrojov, na jednej strane a vonkajšími nákladmi, ktoré vyprodukujú a nezaplatia výrobcovia energie z neobnoviteľných zdrojov, na strane druhej. Na tieto výpočty musia štáty EZVO použiť medzinárodne uznávanú metódu výpočtu, ktorú schválil dozorný úrad. Táto metóda musí okrem iného zabezpečiť odôvodnenú a kvantifikovanú komparatívnu analýzu nákladov spolu s posúdením vonkajších nákladov konkurenčných výrobcov energie a preukázať, že pomoc skutočne kompenzuje vonkajšie náklady, ktoré sa takto ušetrili.
162. Podniky musia v každom prípade sumu pomoci poskytnutú výrobcom nad rámec výšky pomoci vyplývajúcej z možnosti 1 uvedenej v bode 109 na prevádzkovú pomoc na obnoviteľné zdroje energie znova investovať do obnoviteľných zdrojov energie v súlade s oddielom 3.1.6.1.
163. Ak štáty EZVO zabezpečia úplnú spoluprácu a včas poskytnú primerané informácie, dozorný úrad urobí všetko pre to, aby sa zisťovanie vykonalo načas. Štáty EZVO sa vyzývajú, aby predložili všetky prvky, ktoré považujú za užitočné na posúdenie prípadu. Štáty EZVO sa môžu opierať predovšetkým o posúdenie predchádzajúcich schém alebo opatrení štátnej pomoci, posudzovania vplyvu vypracované grantovým úradom a ďalšie štúdie súvisiace s ochranou životného prostredia.
164. Podrobné posúdenie je proporcionálne posúdenie, ktoré závisí od potenciálu veci narušiť hospodársku súťaž. Skutočnosť, že sa uskutočňuje podrobné posúdenie, teda nevyhnutne neznamená, že je potrebné začať konanie vo veci formálneho zisťovania, hoci k tomu v prípade určitých opatrení dôjsť môže.
- 5.2. *Kritériá posúdenia jednotlivých vecí z ekonomického hľadiska*
165. Podrobné posúdenie sa uskutoční na základe pozitívnych a negatívnych prvkov vymedzených v oddieloch 5.2.1 a 5.2.2, ktoré sa použijú popri kritériách uvedených v kapitole 3. Uvedené intenzity pomoci sa v žiadnom prípade nesmú prekročiť. Ak sú pre daný typ alebo formu pomoci významné konkrétne pozitívne a negatívne prvky, uskutoční sa navyše podrobné posúdenie na ich základe.
- 5.2.1. *Pozitívne účinky pomoci*
166. Skutočnosť, že pomoc podnecuje podniky na ochranu životného prostredia, ktorú by inak neuskutočňovali, predstavuje hlavný pozitívny prvok, ktorý sa zohľadňuje pri posudzovaní zlučiteľnosti pomoci.
- 5.2.1.1. *Existencia zlyhania trhu*
167. Dozorný úrad nebude vo všeobecnosti zisťovať, či existujú negatívne externality súvisiace s určitými typmi činností alebo s používaním určitých tovarov, ktoré škodlivo vplyvujú na životné prostredie. Dozorný úrad však overí, či sa štátna pomoc zameriava na toto zlyhanie trhu a či v závažnej miere ovplyvňuje ochranu životného prostredia. V tejto súvislosti bude dozorný úrad venovať pozornosť najmä očakávanému príspevku opatrenia k ochrane životného prostredia (v merateľných veličinách) a úrovni ochrany životného prostredia, ktorá sa sleduje, v porovnaní so súčasnými normami Spoločenstva a/alebo normami v iných štátoch EZVO.
168. Dozorný úrad preskúma aj aspekty, ktoré môžu odôvodniť pomoc na prispôbenie sa vnútroštátnym normám, ktoré sú prísnejšie ako normy Spoločenstva. Dozorný úrad zohľadní najmä charakter, druh a umiestnenie hlavných konkurentov príjemcu pomoci, náklady na implementáciu vnútroštátnych noriem (alebo systémov obchodovania s povoleniami), ktoré by príjemcovi pomoci vznikli, ak by sa pomoc neposkytla, a komparatívne náklady hlavných konkurentov príjemcu pomoci vyplývajúce z implementácie týchto noriem.
- 5.2.1.2. *Vhodný nástroj*
169. V tejto súvislosti sa zohľadní, či je štátna pomoc vhodným nástrojom na dosiahnutie cieľa ochrany životného prostredia, keďže iné, menej narušajúce nástroje môžu dosiahnuť rovnaké výsledky, a štátna pomoc môže porušovať zásadu „znečisťovateľ platí“.
170. Pri analýze zlučiteľnosti dozorný úrad zohľadní najmä všetky posúdenia vplyvu navrhovaného opatrenia, ktoré štát EZVO uskutočnil, vrátane úvah o využití iných politických možností ako štátnej pomoci a zohľadní skutočnosti preukazujúce, že zásada „znečisťovateľ platí“ sa zachová.

5.2.1.3. Stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci

171. Ak sa štátna pomoc poskytuje na environmentálny účel, musí mať vždy stimulačný účinok, t. j. jej výsledkom musí byť zmena správania príjemcu, ktorá vedie k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia. Pomoc nemožno považovať za nevyhnutnú len preto, že sa zvyšuje úroveň ochrany životného prostredia. Výhody nových investícií alebo výrobných metód zvyčajne nespočívajú iba v ich vplyvoch na životné prostredie.
172. Okrem výpočtu mimoriadnych nákladov uvedeného v kapitole 0 dozorný úrad vo svojej analýze zohľadní tieto prvky:
- a) protichodnú situáciu: dôkaz musí byť predložený o konkrétnom opatrení (príp. opatreniach), ktoré by bez pomoci podnik neprijal, napr. nová investícia, výrobný proces šetrnejší k životnému prostrediu a/alebo nový výrobok šetrnejší k životnému prostrediu;
  - b) očakávané vplyvy na životné prostredie vyplývajúce zo zmeny správania: musí byť prítomný aspoň jeden z týchto prvkov:
    - i) zvýšenie úrovne ochrany životného prostredia: zníženie osobitného druhu znečistenia, ku ktorému by bez pomoci nedošlo;
    - ii) urýchlenie implementácie budúcich noriem: znižovanie znečistenia sa v dôsledku pomoci začne skôr;
  - c) výrobné výhody: ak existujú ďalšie výhody súvisiace s investíciou v zmysle zvýšenia kapacity, produktivity, zníženia nákladov alebo kvality, je stimulačný účinok zvyčajne nižší. Ide najmä o situáciu, keď sú počas existencie investície výhody také významné, že mimoriadne environmentálne náklady sa môžu kompenzovať aj bez pomoci;
  - d) trhové podmienky: na niektorých trhoch môže najmä kvôli imidžu výrobku a označovaniu výrobných metód existovať konkurenčný tlak na udržiavanie vysokej úrovne ochrany životného prostredia. Ak možno preukázať, že ochrana životného prostredia dosiahnutá na základe pomoci ide nad rámec bežného trhového správania, je pravdepodobnejšie, že pomoc má stimulačný účinok;
  - e) možné budúce záväzné normy: ak na úrovni Spoločenstva prebiehajú rokovania o zavedení nových alebo prísnejších záväzných noriem, ktoré by dané opatrenie sledovalo, je stimulačný účinok pomoci obvykle nižší;
  - f) miera rizika: ak existuje osobitné riziko, že investícia bude menej produktívna, ako sa očakávalo, stimulačný účinok pomoci je obvykle vyšší;
  - g) miera ziskovosti: ak je miera ziskovosti uskutočňovanej činnosti negatívna v časovom horizonte, v rámci ktorého sa investícia úplne odpíše alebo sa prevádzková pomoc má uplatňovať, bude mať pomoc s prihliadnutím na všetky výhody a riziká uvedené v tomto bode zvyčajne stimulačný účinok.
173. Ak sa podnik prispôbuje prísnejšej vnútroštátnej norme, ako je norma Spoločenstva, alebo ak normy Spoločenstva neexistujú, dozorný úrad overí, že príjemca pomoci by bol výrazne postihnutý v podobe zvýšených nákladov a nebol by schopný znášať náklady spojené s okamžitou implementáciou vnútroštátnych noriem.

5.2.1.4. Proporcionalita pomoci

174. Štáty EZVO by mali preukázať, že pomoc je nevyhnutná, jej výška nepresahuje nevyhnutné minimum a že výberový postup je proporcionálny. Dozorný úrad vo svojej analýze posudzuje tieto prvky:
- a) presný výpočet oprávnených nákladov: dôkaz, že oprávnené náklady skutočne zahŕňajú iba mimoriadne náklady nevyhnutné na dosiahnutie úrovne ochrany životného prostredia;
  - b) výberový postup: výberový postup by mal byť nediskriminačný, transparentný a otvorený bez zbytočného vylúčenia podnikov, ktoré môžu súťažiť s projektmi, ktoré riešia rovnaký environmentálny cieľ. Výberový postup by mal viesť k výberu príjemcov, ktorí môžu dosiahnuť environmentálny cieľ s využitím najnižšej výšky pomoci alebo najúčinnejšie z hľadiska nákladov;
  - c) pomoc obmedzená na minimum: dôkaz, že výška pomoci neprekračuje očakávanú stratu zisku, vrátane bežnej návratnosti v časovom období, v ktorom bude investícia úplne odpísaná.

5.2.2. Analýza narušenia hospodárskej súťaže a obchodu

175. Pri posudzovaní negatívnych účinkov opatrenia pomoci sa dozorný úrad pri analýze narušenia hospodárskej súťaže zameria na predvídateľný vplyv environmentálnej pomoci na hospodársku súťaž medzi podnikmi na dotknutých trhoch s výrobkami⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁹⁾ Pomoc môže mať vplyv na viacero trhov, lebo vplyv pomoci nemusí byť obmedzený len na trh zodpovedajúci činnosti, ktorá je podporovaná, ale môže sa rozšíriť aj na ďalšie trhy, ktoré sú s týmto trhom prepojené buď preto, že sa v reťazci nachádzajú vyššie, nižšie alebo trh dopĺňajú, alebo na nich príjemca už pôsobí, alebo v blízkej budúcnosti môže pôsobiť.

176. Ak je pomoc proporcionálna, čiže ak výpočet mimoriadnych investičných alebo prevádzkových nákladov zohľadňuje všetky výhody pre podnik, negatívny vplyv pomoci bude pravdepodobne malý. Ako však už bolo uvedené v oddiele 0, aj v prípade, keď je pomoc pre konkrétny podnik nevyhnutná a proporcionálna na zvýšenie ochrany životného prostredia, výsledkom takejto pomoci môže byť správanie príjemcu, ktoré narúša hospodársku súťaž. Podnik, ktorý sa snaží o zisk, obvykle zvýši úroveň ochrany životného prostredia nad rámec povinných požiadaviek len vtedy, keď sa domnieva, že pre podnik získa aspoň okrajovo nejakú výhodu.
177. Dozorný úrad najprv posúdi pravdepodobnosť, že príjemca bude v dôsledku pomoci schopný zvýšiť alebo udržať predaj. Dozorný úrad zváži najmä tieto prvky:
- a) zníženie alebo kompenzácia jednotkových výrobných nákladov: ak nové zariadenie ⁽⁷⁰⁾ bude viesť k zníženiu nákladov na jednotku výroby v porovnaní so situáciou bez pomoci alebo ak pomoc nahradí časť prevádzkových nákladov, je pravdepodobnejšie, že príjemca zvýši svoj predaj. Čím vyššia je cenová elasticita výrobku, tým väčšie je narušenie hospodárskej súťaže;
  - b) výrobný proces šetrnejší k životnému prostrediu: ak príjemca zavedie výrobný proces, ktorý je šetrnejší k životnému prostrediu, a ak je bežné prostredníctvom označenia alebo imidžu upozorniť spotrebiteľa na úroveň ochrany životného prostredia, je pravdepodobné, že príjemca môže zvýšiť svoj predaj. Čím vyššie sú preferencie spotrebiteľa voči environmentálnym vlastnostiam výrobku, tým väčšie je narušenie trhu;
  - c) nový výrobok: ak príjemca získa nový alebo kvalitnejší výrobok, je pravdepodobné, že zvýši svoj predaj a možno získa výhodu „prvého ťahu“. Čím vyššie sú preferencie spotrebiteľa voči environmentálnym vlastnostiam výrobku, tým väčšie je narušenie trhu.

5.2.2.1. Dynamické stimuly / vytlačanie

178. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia sa môže strategicky využiť na podporu inovatívnych technológií šetrných k životnému prostrediu s cieľom poskytnúť domácim výrobcam výhodu „prvého ťahu“. V dôsledku toho môže pomoc narušiť dynamické stimuly, vytlačiť investície do konkrétnej technológie v iných štátoch EZVO a viesť ku koncentrácii tejto technológie v jednom štáte EHP. Tento účinok je tým vyšší, čím viac konkurentov znižuje svoje inovatívne úsilie v porovnaní s protichodnou situáciou bez pomoci.
179. Dozorný úrad vo svojej analýze posudzuje tieto prvky:
- a) výška pomoci: čím je pomoc vyššia, tým je pravdepodobnejšie, že časť pomoci sa môže využiť na narušenie hospodárskej súťaže. K tomuto dochádza najmä v prípade, ak je objem pomoci vysoký v porovnaní s objemom hlavnej činnosti príjemcu;
  - b) frekvencia pomoci: ak podnik dostáva pomoc opakovane, je pravdepodobnejšie, že pomoc naruší dynamické stimuly;
  - c) trvanie pomoci: narušenie hospodárskej súťaže je pravdepodobnejšie, ak sa prevádzková pomoc poskytne na dlhšie obdobie;
  - d) postupné znižovanie pomoci: ak sa prevádzková pomoc časom znižuje, podnik bude stimulovaný zlepšovať efektívnosť, čím sa narušenie dynamických stimulov časom zníži;
  - e) pripravenosť plniť budúce normy: ak pomoc umožní danému podniku plniť nové normy Spoločenstva, ktorých prijatie sa očakáva v blízkej budúcnosti, investícia, na ktorú sa pomoc poskytuje, znižuje náklady na investície, ktoré by podnik musel v každom prípade urobiť;
  - f) úroveň noriem stanovených právnymi predpismi v porovnaní s environmentálnymi cieľmi: čím je úroveň záväzných požiadaviek nižšia, tým je vyššie riziko, že pomoc nad rámec záväzných požiadaviek nie je potrebná a vytlačá investície alebo sa použije spôsobom, ktorý narúša dynamické stimuly;
  - g) riziko krížového dotovania: riziko krížového dotovania je vyššie, ak podnik vyrába široký sortiment výrobkov alebo vyrába rovnaký výrobok konvenčným a environmentálne šetrným postupom;
  - h) technologická neutralita: riziko narušenia dynamických stimulov je vyššie, ak sa opatrenie zameriava len na jednu technológiu;

⁽⁷⁰⁾ Výpočet mimoriadnych nákladov nemusí v plnej miere pokryť všetky prevádzkové výhody, pretože výhody nie sú odpočítané počas životnosti investície. Okrem toho môže byť ťažké zohľadniť určité typy výhod, napr. výhody súvisiace so zvýšenou produktivitou a zvýšenou výrobou s nezmenenou kapacitou.

- i) konkurenčná inovácia: ak zahraniční konkurenti vyvinú konkurenčné technológie (konkurencia inovácie), je pravdepodobnejšie, že pomoc naruší dynamické stimuly.

5.2.2.2. Zachovávanie činnosti neefektívnych firiem

180. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia môže byť odôvodnená ako mechanizmus prechodu na úplné rozdelenie negatívnych environmentálnych externalít. Nemala by sa používať na poskytovanie zbytočnej podpory podnikom, ktoré z dôvodu svojej nízkej efektívnosti nie sú schopné prispôsobiť sa normám a technológiám šetrnejším k životnému prostrediu. Dozorný úrad vo svojej analýze posudzuje tieto prvky:

- a) typ príjemcu: ak má príjemca relatívne nízku produktivitu a nachádza sa v zlej finančnej situácii, je pravdepodobnejšie, že pomoc prispeje k umelému udržaniu podniku na trhu;
- b) nadmerná kapacita v odvetví, na ktoré sa pomoc zameriava: v odvetviach s nadmernou kapacitou existuje vyššie riziko, že investičná pomoc udrží nadmernú kapacitu a zachová neefektívne trhové štruktúry;
- c) obvyklé správanie v odvetví, na ktoré sa pomoc zameriava: ak rovnakú úroveň ochrany životného prostredia dosiahli iné podniky v odvetví bez pomoci, je pravdepodobnejšie, že pomoc posluží na udržanie neefektívnych trhových štruktúr. Čím nepresvedčivejší je teda dôkaz o tom, že príjemca rešpektuje zásadu „znečisťovateľ platí“, a čím vyšší je podiel externých environmentálnych nákladov internalizovaných konkurentmi príjemcu, tým výraznejšie je narušenie hospodárskej súťaže;
- d) relatívna dôležitosť pomoci: čím väčšie je zníženie/kompenzácia variabilných výrobných nákladov, tým väčšie je narušenie hospodárskej súťaže;
- e) výberový postup: ak sa výberový postup uskutočňuje nediskriminačným, transparentným a otvoreným spôsobom, je menej pravdepodobné, že pomoc prispeje k umelému udržaniu podniku na trhu. Čím je rozdelenie dotácií rozsiahlejšie (v zmysle pokrytia na relevantnom trhu) a väčšími konkurenčné (v zmysle aukcii/verejného obstarávania), tým je narušenie hospodárskej súťaže nižšie;
- f) selektívnosť: ak sa opatrenie, na základe ktorého sa pomoc poskytla, týka relatívne vysokého počtu potenciálnych príjemcov, ak sa týka všetkých podnikov na príslušnom trhu a ak nevylučuje podniky, ktoré by mohli riešiť rovnaký environmentálny cieľ, je menej pravdepodobné, že pomoc udrží na trhu neefektívne firmy.

5.2.2.3. Trhová sila/vylučovacie správanie

181. Pomoc na ochranu životného prostredia poskytnutá príjemcovi sa môže použiť na posilnenie alebo udržanie jeho trhovej sily na danom trhu výrobkov. Pred poskytnutím pomoci dozorný úrad posúdi trhovú silu daného príjemcu a zmenu trhovej sily, ktorú možno očakávať v dôsledku pomoci. Pomoc na ochranu životného prostredia poskytnutá príjemcovi s významnou trhovou silou môže tento príjemca využiť na posilnenie alebo udržanie svojej trhovej sily ďalším odlíšením svojich výrobkov alebo vylúčením súperov. Je nepravdepodobné, aby dozorný úrad zistil riziko narušenia hospodárskej súťaže súvisiace s trhovou silou na trhoch, kde má každý príjemca pomoci trhový podiel nižší ako 25 % a na trhoch, kde je Herfindahlov-Hirschmanov index trhovej koncentrácie nižší ako 2 000.

182. Dozorný úrad vo svojej analýze posudzuje tieto prvky:

- a) trhová sila príjemcu pomoci a štruktúra trhu: ak má príjemca už dominantné postavenie na trhu, ktorý je ovplyvnený⁽⁷¹⁾, opatrenie pomoci môže jeho dominantné postavenie posilniť ďalším oslabením prekážok hospodárskej súťaže, ktoré môžu konkurenti klást' na podnik príjemcu;
- b) vstup nových účastníkov na trh: ak sa pomoc dotýka trhov s výrobkami alebo technológiami, ktoré konkurujú výrobkom, v ktorých má príjemca pomoci rozhodujúce postavenie a trhovou silu, pomoc sa môže strategicky využiť na zabránenie vstupu nových účastníkov. Ak teda pomoc nie je dostupná potenciálnym novým účastníkom vstupujúcim na trh, je riziko, že pomoc naruší hospodársku súťaž, vyššie;

⁽⁷¹⁾ Pomoc môže mať vplyv na viacero trhov, lebo vplyv pomoci nemusí byť obmedzený len na trh zodpovedajúci činnosti, ktorá je podporovaná, ale môže sa rozšíriť aj na ďalšie trhy, ktoré sú s týmto trhom prepojené buď preto, že sa v reťazi nachádzajú vyššie, nižšie alebo trh dopĺňajú, alebo na nich príjemca už pôsobí, alebo môže pôsobiť v blízkej budúcnosti.

- c) diferenciacia výrobkov a cenová diskriminácia: pomoc môže mať negatívny účinok spočívajúci v uľahčení diferencie výrobných nákladov a cenovej diskriminácie uplatňovanej príjemcom pomoci v neprospech spotrebiteľov;
- d) kúpna sila: ak na trhu existujú silní kupujúci, je menej pravdepodobné, že príjemca pomoci s trhovou silou môže voči silným kupujúcim zvýšiť ceny. Čím vyššia je kúpna sila, tým menej je pravdepodobné, že pomoc poškodí spotrebiteľov.

5.2.2.4. Vplyv na obchod a umiestnenie

- 183. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia môže na niektorých územiach priniesť výhody v podobe priaznivejších výrobných podmienok, ktoré vyplývajú najmä z porovnateľne nižších výrobných nákladov v dôsledku pomoci alebo z vyšších výrobných noriem dosiahnutých prostredníctvom pomoci. Výsledkom môže byť sťahovanie spoločností na územia, ktoré sú predmetom pomoci, alebo presmerovanie obchodných tokov do oblasti, ktorá je predmetom pomoci.
- 184. V dôsledku pomoci sa teda zisky presunú do štátu EZVO na trh výrobkov, ktorého sa pomoc týka, ako aj na trhy vstupov.
- 185. Vo svojej analýze dozorný úrad posúdi, či existuje dôkaz, že príjemca uvažoval o inom umiestnení svojej investície, a v tomto prípade je pravdepodobnejšie, že pomoc značne naruší hospodársku súťaž.

5.2.3. Vyváženie a rozhodnutie

- 186. Na základe týchto pozitívnych a negatívnych prvkov dozorný úrad vyváži účinky opatrenia a určí, či výsledné narušenie hospodárskej súťaže nepriaznivo ovplyvňuje obchodné podmienky v takej miere, ktorá je rozpore so spoločným záujmom. V ideálnom prípade by pozitívne a negatívne účinky mali byť vyjadrené rovnakými referenčnými hodnotami (napríklad ušetrené externé náklady voči stratám na zisku konkurenta vyjadrené v peňažných jednotkách).
- 187. Vo všeobecnosti platí, že čím vyššie sú environmentálne výhody a čím jasnejšie je stanovené, že výška pomoci je obmedzená na nevyhnutné minimum, tým je pravdepodobnejšie, že hodnotenie bude pozitívne. Na druhej strane, čím viac skutočností naznačuje, že pomoc podstatne naruší hospodársku súťaž, tým je pozitívne hodnotenie menej pravdepodobné. Ak sú očakávané pozitívne účinky rozsiahle a je pravdepodobné, že narušenie hospodárskej súťaže bude výrazné, hodnotenie bude závisieť od rozsahu, v akom pozitívne účinky prevažujú nad negatívnymi účinkami.
- 188. Dozorný úrad sa môže rozhodnúť, že nevznesie námietky voči notifikovanému opatreniu pomoci bez toho, aby začal konanie vo veci formálneho zisťovania, alebo sa môže na základe konania vo veci formálneho zisťovania stanoveného v článku 6 časti 1 protokolu 3 Dohody o dozore a súde rozhodnúť o ukončení konania podľa článku 7 tohto protokolu. Ak dozorný úrad prijme podmienené rozhodnutie v zmysle článku 7 ods. 4 tohto protokolu, môže napríklad zväziť uloženie nasledujúcich podmienok, ktoré musia znížiť výsledné narušenie alebo ovplyvnenie obchodu a musia byť proporcionálne:

- a) nižšie intenzity pomoci, ako sú maximálne intenzity pomoci povolené v kapitole 3;
- b) oddelenie účtov s cieľom zabrániť krížovej dotácii z jedného trhu na druhý, keď príjemca pôsobí na viacerých trhoch;
- c) dodatočné požiadavky, ktoré je potrebné dosiahnuť na zlepšenie environmentálneho účinku opatrenia;
- d) nediskriminácia voči ostatným potenciálnym príjemcom (znížená selektívnosť).

6. Kumulácia

- 189. Stropy pomoci stanovené podľa týchto usmernení sa uplatňujú bez ohľadu na to, či sa podpora pre dotovaný projekt financuje úplne zo štátnych prostriedkov, alebo ju čiastočne financuje Spoločenstvo.
- 190. Pomoc schválenú podľa týchto usmernení nemožno kombinovať s inou štátnou pomocou v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP ani s inými formami financovania Spoločenstvom, ak je výsledkom tejto kombinácie vyššia intenzita pomoci, než je ustanovená v týchto usmerneniach. Ak je však výdavok oprávnený na pomoc na ochranu životného prostredia celý alebo sčasti oprávnený na pomoc na iné účely, spoločná časť podlieha najpriaznivejšiemu stropu pomoci podľa platných pravidiel.

191. Pomoc na ochranu životného prostredia sa nesmie, čo sa týka rovnakých oprávnených nákladov, kumulovať s pomocou *de minimis*, ak je výsledkom takejto kumulácie intenzita pomoci vyššia, ako je intenzita stanovená v týchto usmerneniach.
7. **Záverečné ustanovenia**
- 7.1. *Podávanie výročných správ*
192. Podľa protokolu 3 k Dohode o dozore a súde a rozhodnutia dozorného úradu č. 195/04/COL zo 14. júla 2004 o vykonávacích ustanoveniach uvedených v článku 27 časti II protokolu 3 k Dohode o dozore a súde sú štáty EZVO povinné predkladať dozornému úradu výročné správy.
193. Pokiaľ ide o veľké podniky, okrem požiadaviek stanovených v týchto usmerneniach musia výročné správy o opatreniach environmentálnej pomoci obsahovať pre každú schválenú schému aj tieto informácie:
- mená príjemcov,
  - výšku pomoci pre jednotlivých príjemcov,
  - intenzitu pomoci,
  - opis cieľa opatrenia a to, aký druh ochrany životného prostredia má toto opatrenie podporovať,
  - odvetvia činnosti, v ktorých sa realizujú podporované projekty;
  - vysvetlenie, akým spôsobom bol zohľadnený stimulačný účinok, t. j. použitie ukazovateľov a kritérií uvedených v kapitole 5.
194. V prípade zníženia dane alebo oslobodenia od dane stačí, ak štát EZVO predloží znenie právnych predpisov a/alebo iných právnych aktov, ktoré pomoc zakotvujú, podrobne uvedie kategórie podnikov, ktoré majú prospech zo zníženia dane alebo oslobodenia od dane, a odvetvia hospodárstva najviac ovplyvnené týmto znížením dane alebo oslobodením od dane.
195. Výročné správy sa uverejňujú na internetovej stránke dozorného úradu.
- 7.2. *Transparentnosť*
196. Dozorný úrad je toho názoru, že na zlepšenie transparentnosti štátnej pomoci v EHP sú potrebné ďalšie opatrenia. Je potrebné zabezpečiť najmä to, aby štáty EZVO, hospodárske subjekty, zainteresované strany a samotný dozorný úrad mali jednoduchý prístup k úplnému zneniu všetkých platných schém environmentálnej pomoci.
197. Toto sa dá ľahko dosiahnuť vytvorením prepojených internetových stránok. Z tohto dôvodu bude dozorný úrad pri skúmaní schém environmentálnej pomoci od príslušných štátov EZVO systematicky vyžadovať, aby uverejňovali úplné konečné znenia všetkých schém pomoci na internete a oznámili dozornému úradu internetovú adresu tohto uverejnenia. Schéma sa nesmie uskutočniť predtým, ako je informácia zverejnená na internete.
- 7.3. *Monitorovanie a hodnotenie*
198. Štáty EZVO musia zabezpečiť, aby o poskytovaní pomoci na všetky environmentálne opatrenia boli vedené podrobné záznamy. Tieto záznamy, ktoré musia obsahovať všetky informácie potrebné na určenie, či sa dodržali oprávnené náklady a maximálne povolená intenzita pomoci, sa musia uchovávať 10 rokov od dátumu poskytnutia pomoci a na požiadanie predložiť dozornému úradu.
199. Dozorný úrad požiada štáty EZVO o poskytnutie týchto informácií, aby mohol po štyroch rokoch po uverejnení usmernení vykonať ich hodnotenie ⁽⁷²⁾.
- 7.4. *Vhodné opatrenia*
200. Dozorný úrad týmto navrhuje štátom EZVO na základe článku 1 ods. 1 časti 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde tieto vhodné opatrenia pre ich súčasné schémy environmentálnej pomoci:
- Štáty EZVO by mali podľa potreby zmeniť a doplniť uvedené schémy tak, aby ich zosúlادili s týmito usmerneniami, a to do 18 mesiacov po ich prijatí, pričom platia tieto výnimky:
- i) štáty EZVO by do 31. decembra 2012 mali podľa potreby zmeniť a doplniť schémy týkajúce sa pomoci vo forme zníženia daní alebo oslobodenia od daní, ktoré zodpovedajú daniam uvedeným v smernici 2003/96/ES;
  - ii) nové prahy pre individuálne projekty uvedené v bode 160 budú platiť odo dňa nasledujúceho po prijatí týchto usmernení kolégium;
  - iii) povinnosť poskytovať podrobnejšie výročné správy sa bude uplatňovať na pomoc poskytnutú podľa existujúcich schém pomoci od 1. januára 2009.

⁽⁷²⁾ V tomto procese môžu štáty EZVO pomôcť dozornému úradu tým, že poskytnú svoje *ex post* hodnotenia systémov a individuálnych opatrení.

201. Štáty EZVO sa vyzývajú, aby dali svoj výslovný bezpodmienečný súhlas s týmito navrhovanými opatreniami do jedného mesiaca od doručenia týchto opatrení. Ak dozorný úrad odpoveď nedostane, bude predpokladať, že daný štát EZVO s navrhovanými opatreniami nesúhlasí.
- 7.5. *Uplatňovanie, platnosť a revízia*
202. Tieto usmernenia sa budú uplatňovať odo dňa ich prijatia a nahradia usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia z 23. mája 2001 ⁽⁷³⁾.
203. Tieto usmernenia sa budú uplatňovať do 31. decembra 2014. Po konzultácii so štátmi EZVO ich dozorný úrad pred týmto dátumom môže zmeniť a doplniť na základe dôležitých dôvodov politiky hospodárskej súťaže alebo environmentálnej politiky alebo aby zohľadnil iné oblasti politiky alebo medzinárodné záväzky. Takéto zmeny a doplnenia môžu byť potrebné najmä vzhľadom na budúce medzinárodné dohody v oblasti zmeny klímy a budúce európske právne predpisy týkajúce sa zmeny klímy. Dozorný úrad vezme do úvahy plánované hodnotenie (o štyri roky) usmernení Komisiou, ktoré bude vychádzať z faktických informácií a výsledkov rozsiahlych konzultácií, najmä na základe údajov poskytnutých štátmi z EHP.
204. Na všetky notifikované opatrenia pomoci, o ktorých má dozorný úrad prijať rozhodnutie po prijatí týchto usmernení, použije dozorný úrad tieto usmernenia, a to aj vtedy, ak boli projekty notifikované pred uverejnením usmernení. Toto sa týka aj individuálnej pomoci poskytnutej podľa schválených schém pomoci a notifikovanej dozornému úradu na základe povinnosti individuálne notifikovať takúto pomoc.
205. V súlade s usmerneniami o štátnej pomoci o pravidlách uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci dozorný úrad v prípadoch nenotifikovanej pomoci uplatní:
- tieto usmernenia, ak pomoc bola poskytnutá po ich prijatí;
  - vo všetkých ostatných prípadoch usmernenia platné v čase poskytnutia pomoci.

PRÍLOHA

Tabuľka intenzity pomoci pre investičnú pomoc vyjadrená ako časť oprávnených nákladov

	Malý podnik	Stredný podnik	Veľký podnik
Pomoc pre podniky, ktoré uplatňujú prísnejšie normy ako normy Spoločenstva alebo zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia v prípade, že normy Spoločenstva neexistujú	70 % 80 %, ak ide o ekologickú inováciu 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	60 % 70 %, ak ide o ekologickú inováciu 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	50 % 60 %, ak ide o ekologickú inováciu 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk
Pomoc na environmentálne štúdie	70 %	60 %	50 %
Pomoc na včasnú adaptáciu na budúce normy Spoločenstva			
— viac ako tri roky	25 %	20 %	15 %
— 1 až 3 roky	20 %	15 %	10 %
pred nadobudnutím účinnosti			
Pomoc na odpadové hospodárstvo	70 %	60 %	50 %

⁽⁷³⁾ Ú. v. ES L 21, 24.1.2002, dodatok EHP č. 6.

	Malý podnik	Stredný podnik	Veľký podnik
Pomoc na obnoviteľné zdroje energie	80 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	70 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	60 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk
Pomoc na úsporu energie Pomoc na kogeneračné zariadenia	80 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	70 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	60 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk
Pomoc na diaľkové vykurovanie s využitím konvenčnej energie	70 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	60 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk	50 % 100 %, ak ide o postup predkladania ponúk
Pomoc na rekultiváciu kontaminovaných miest	100 %	100 %	100 %
Pomoc na premiestnenie podnikov	70 %	60 %	50 %